

Turun kaupunkiseudun MAL-sopimus 2024-2035, seurannan väliraportti

TURUN MAL-KAUPUNKISEUTU

Sisältö

- Sopimus pähkinäkuoressa
- Sopimuksen vaikuttavuus
 - Maankäyttö
 - Asuminen
 - Liikenne
- Yhteenveto toimenpiteiden toteutumisesta
 - Seudullisen suunnittelun ja tietopohjan kehittäminen
 - Viihtyisät ja vetovoimaiset jalankulku- ja pyöräilyolosuhteet
 - Palveleva joukkoliikennekaupunki
 - Kestävä autoliikenne ja sujuvat elinkeinoelämän kuljetukset
 - Elinvoimainen ja houkutteleva kaupunkiseutu
 - Turun MAL-kaupunkiseutu osana Etelä-Suomen kestävää asunto- ja työmarkkina-aluetta

Sopimus pähkinäkuoressa

Valtion ja Turun kaupunkiseudun välinen MAL-sopimus vuosille 2024-2035 sisältää yhteensä 49 toimenpidettä vuosille 2024-2027.

Sopimuksen tavoitteena on

- luoda edellytyksiä seudullisesti tarvetta vastaavalle monipuoliselle asuntotonttitarjonnalle ja asuntotuotannolle sekä liikennejärjestelmän ja -investointien ja maankäytön paremmalle yhteensovittamiselle
- kehittää kestävästä yhdyskuntarakennetta ja liikennejärjestelmää ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi
- kehittää elinkeinoelämän elinvoimaisuutta, liikenneturvallisuutta, liikennejärjestelmän digitalisaatiota ja tarpeita vastaavaa asuntokaavoitusta ja -tuotantoa
- torjua segregatiota ja asunnottomuutta sekä edistää asuinalueiden monimuotoisuutta ja alueiden asuntokannan monipuolisuutta

Sopimuksen toimenpiteet on jaoteltu seuraavien otsikoiden alle:

- Seudullisen suunnittelun ja tietopohjan kehittäminen
- Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä
 - Viihtyisät ja vetovoimaiset jalankulku- ja pyöräilyolosuhteet
 - Palveleva joukkoliikennekaupunki
 - Kestävä autoliikenne ja sujuvat elinkeinoelämän kuljetukset
- Asuminen ja elinympäristön laatu
 - Elinvoimainen ja houkutteleva kaupunkiseutu
- Seudun elinvoimaisuus
 - Turun MAL-kaupunkiseutu osana Etelä-Suomen kestävästä asunto- ja työmarkkina-alueesta

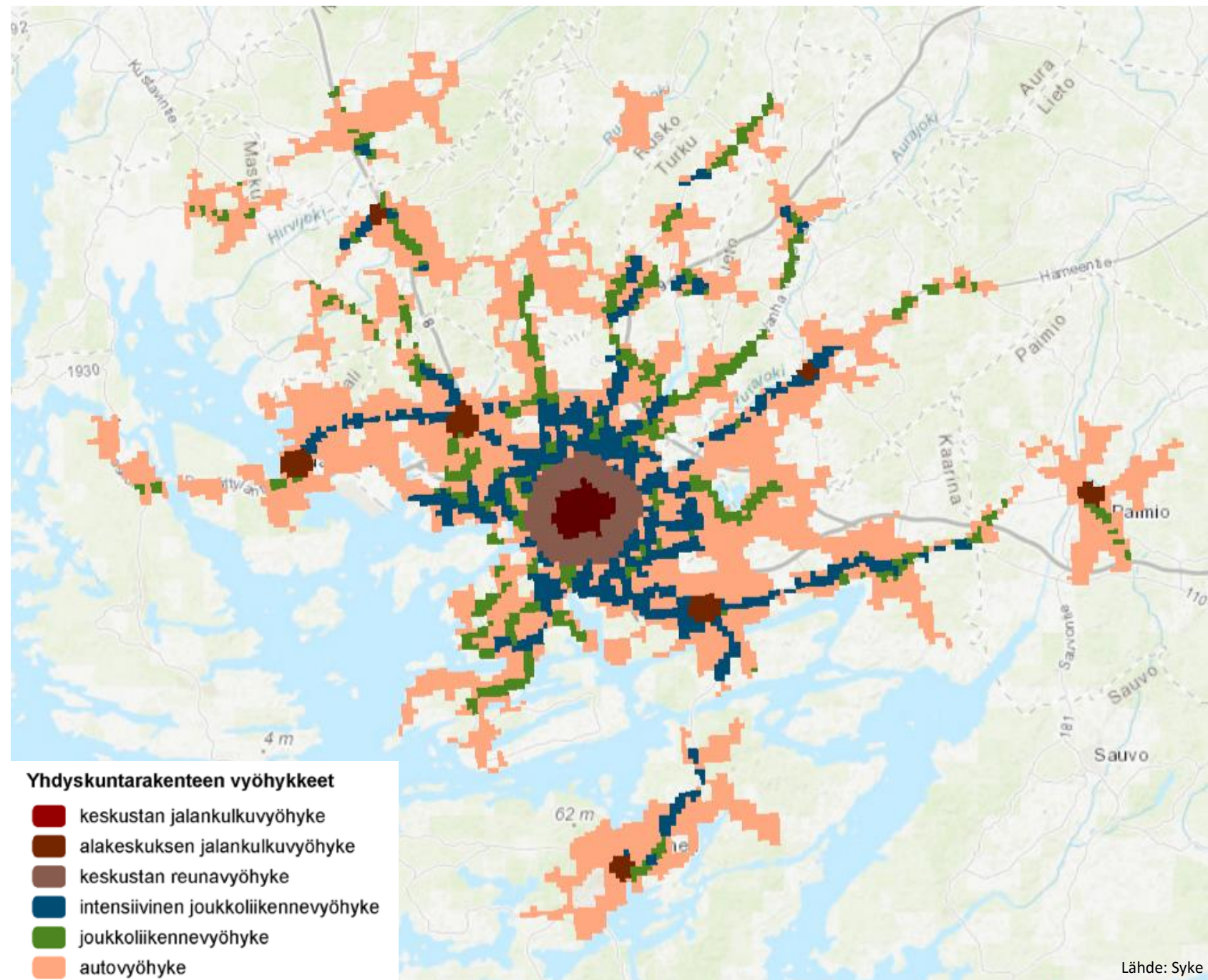
Sopimuksen vaikuttavuus

Maankäyttö

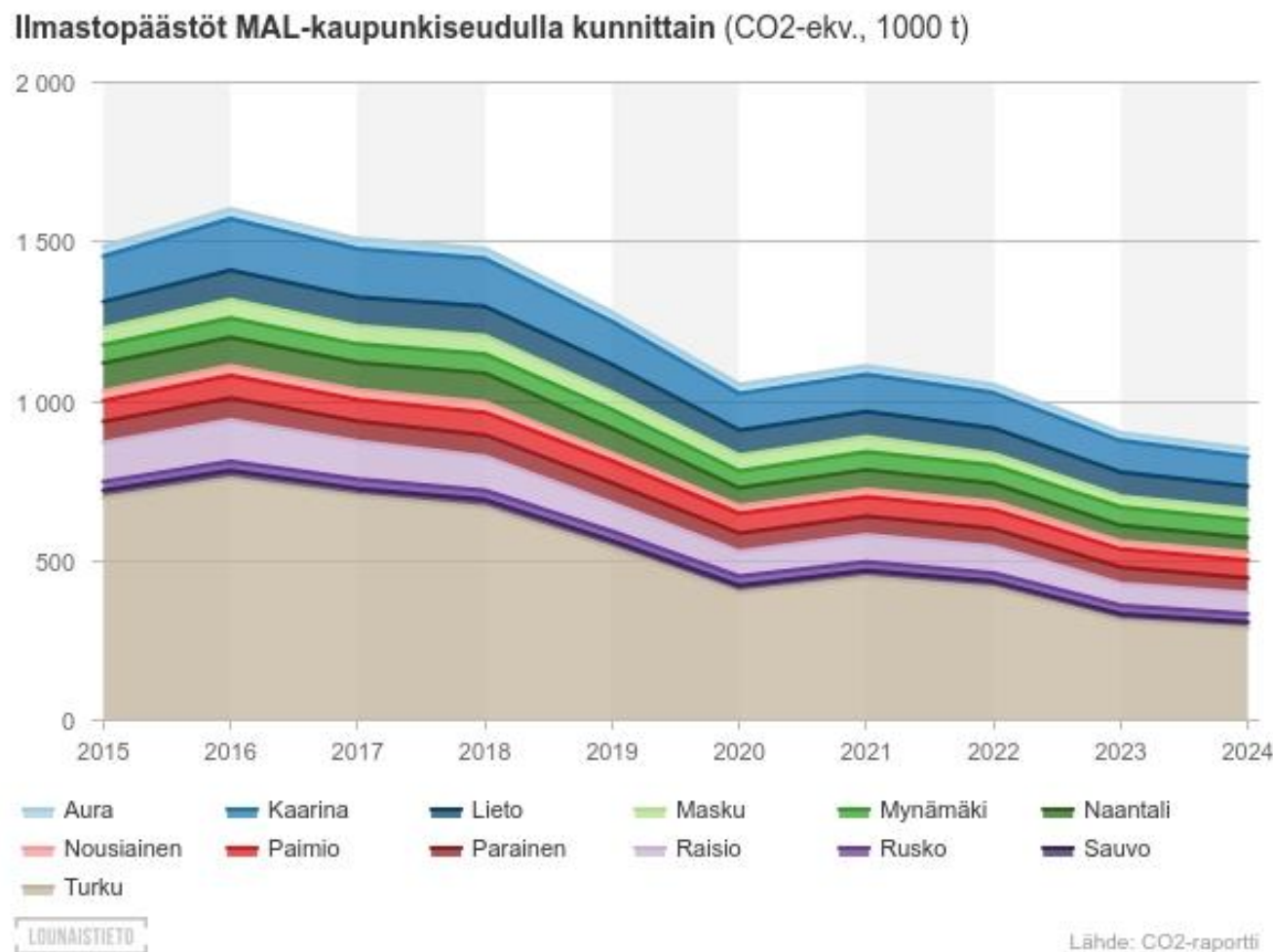
TURUN MAL-KAUPUNKISEUTU

Yhdyskunta- rakenteen vyöhykkeet 2021

Ilmastopäästöt ovat vähentyneet merkittävästi. Vuonna 2024 muutos oli -5 %.

Kaikki kunnat ovat pystyneet merkittäviin päästövähennyksiin.

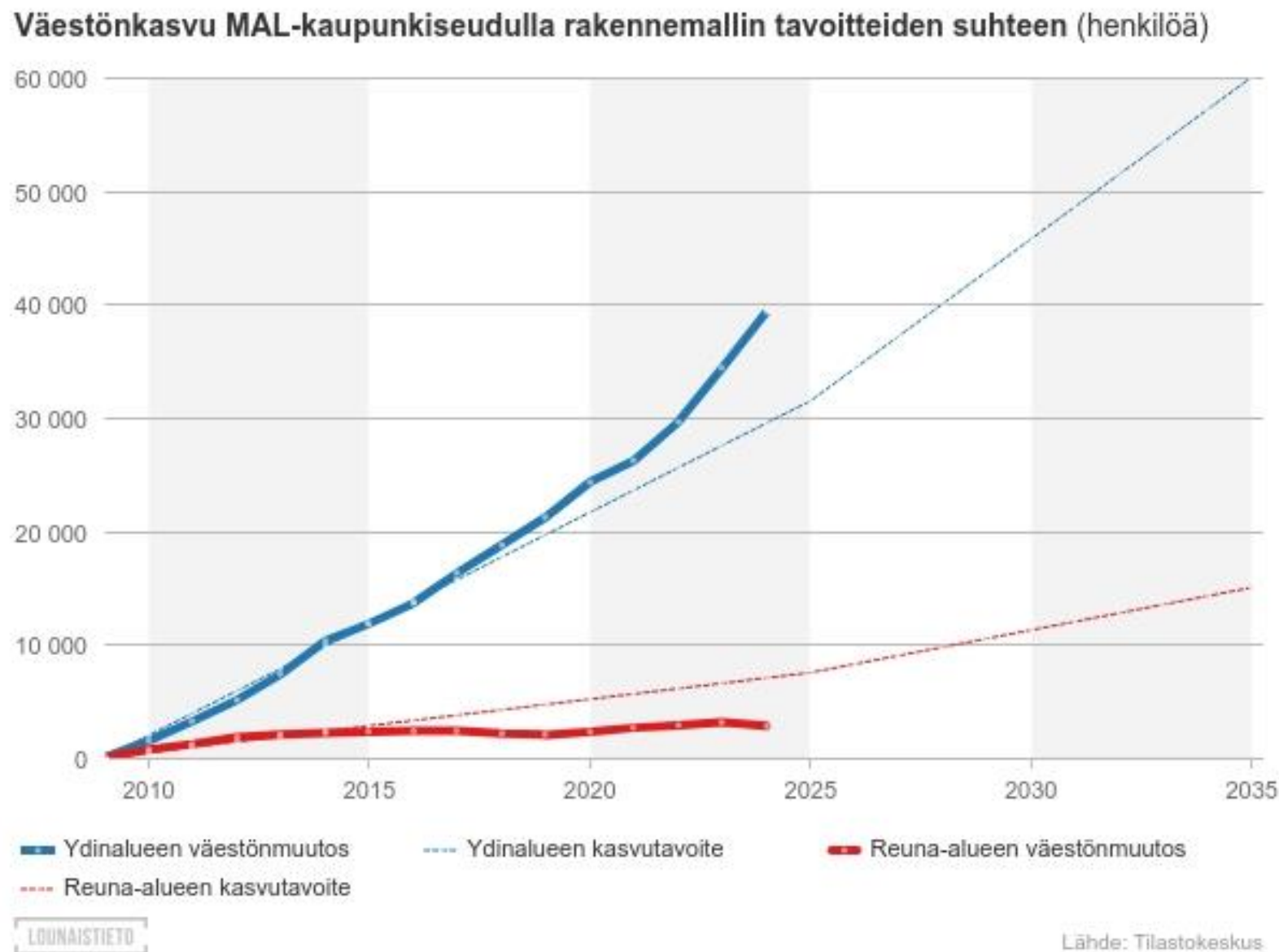
Turun kaupunkiseudun kuntien kasvihuonekaasupäästöt vuosina 2015–2024. Vuoden 2024 tieto on ennakkotieto. Teollisuuden päästöt eivät ole mukana tarkastelussa. (CO₂-raportti, 2025).

Väestönkasvu on keskittynyt vahvasti rakennemallin ydinkaupunkialueelle.

Ydinkaupunkialueella väestönkasvutavoite on ylitetty.

Ydinkaupunkialueen ulkopuolella väestö on kasvanut tavoiteltua hitaammin.

Kasvu on jakautunut epätasaisesti kuntien kesken.

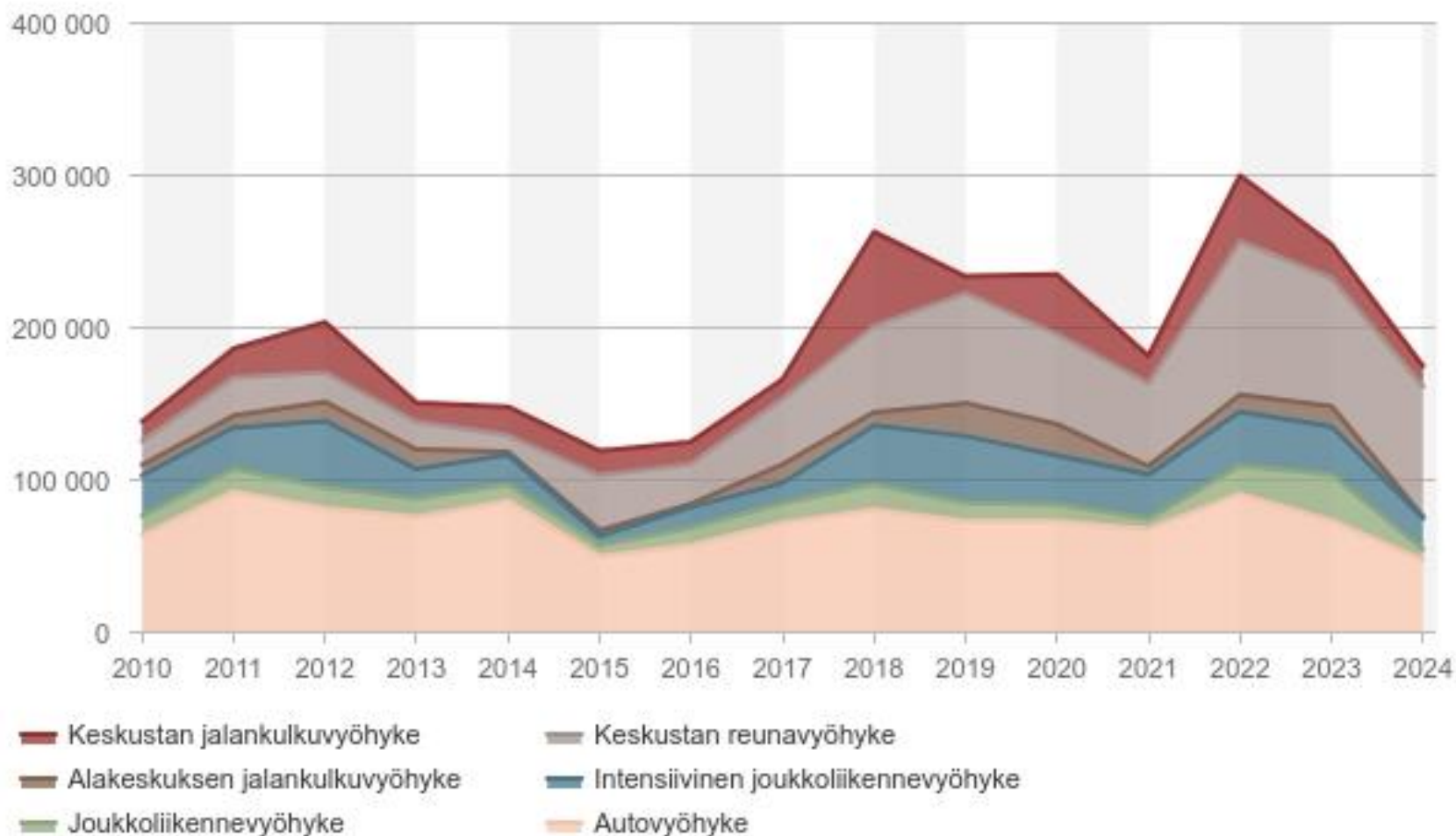
Uusi asuinrakentaminen kohdistuu entistä vahvemmin kestävien kulkumuotojen vyöhykkeille.

Vuonna 2024 68 % uudesta asuinkerrosalasta rakentui jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennevyöhykkeille.

Jalankulku- ja pyöräilyvyöhykkeille rakennetun asuinrakennusten kerrosalan osuus on kasvanut.

Autovyöhykkeen osuus oli vuonna 2024 n. 25 %.

Uusien asuinrakennusten kerrosala YKR-vyöhykkeillä (ke-m2)

Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus kehittyi myönteiseen suuntaan viime 4-vuotiskauden aikana.

Noin 48 % väestöstä asui 500 m:n etäisyydellä päivittäistavarakaupasta vuonna 2023.

Vuoden 2024 tietoa ei ole vielä saatavilla.

Väestön osuus 500 m etäisyydellä päivittäistavarakaupoista (%)

LOUNAISTIETO

Lähde: Väestötietojärjestelmä, DVV / Elinympäristön tietopalvelu Liiteri

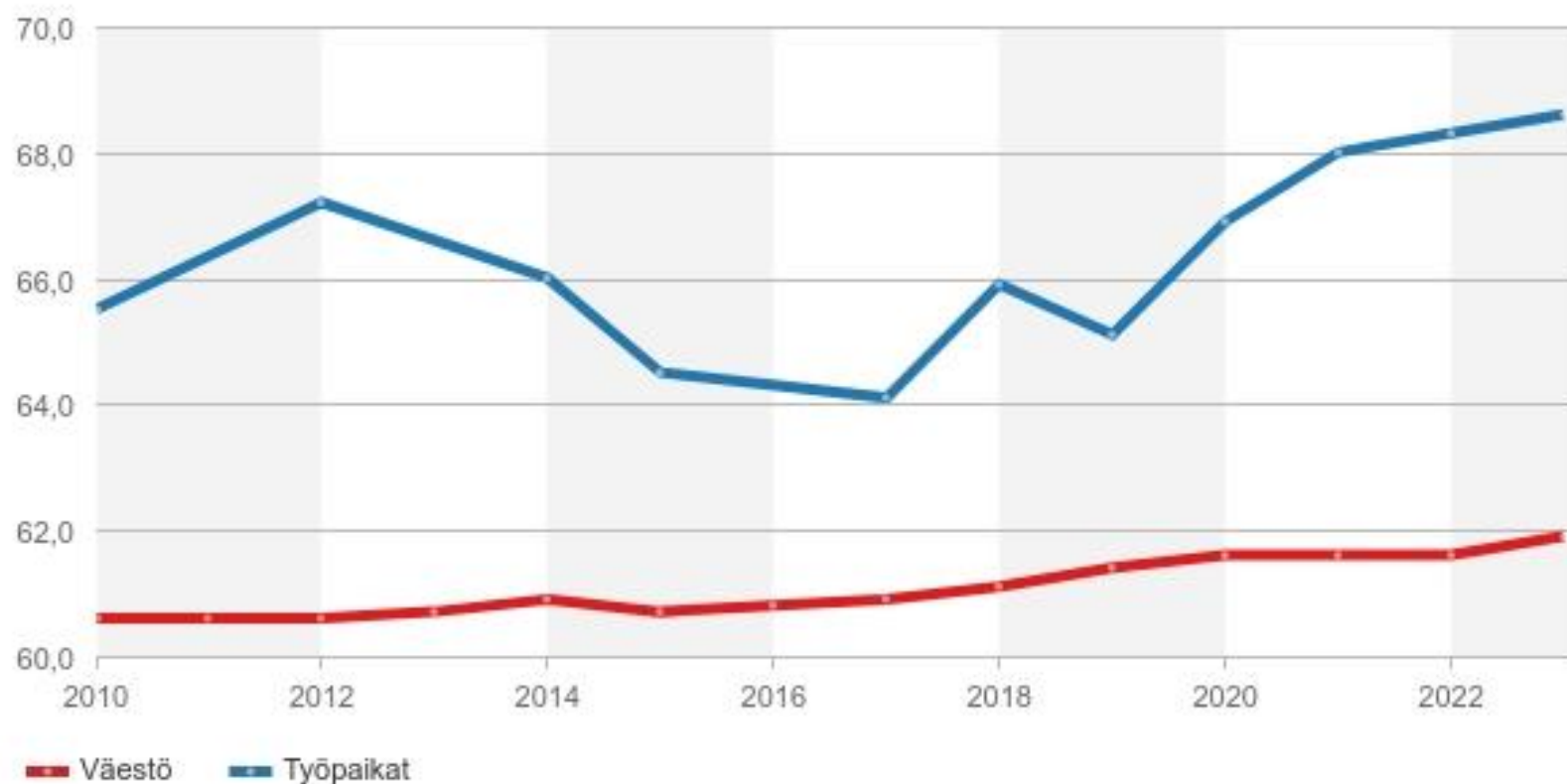
Muutokset väestön ja työpaikkojen osuuksissa kestävien kulkumuotojen vyöhykkeillä näkyvät hitaasti.

Väestön osuus jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennevyöhykkeillä on pysynyt viime vuosina noin 62 %:ssa.

Työpaikkatilaston uusin tieto on vuodelta 2023, jolloin noin 69 % työpaikoista sijaitsi kestävien kulkumuotojen vyöhykkeillä.

Vuoden 2024 tietoja ei ole vielä saatavilla.

Väestön ja työpaikkojen osuus kävely-, pyöräily- ja joukkoliikennevyöhykkeillä (%)

Sopimuksen vaikuttavuus

Asuminen

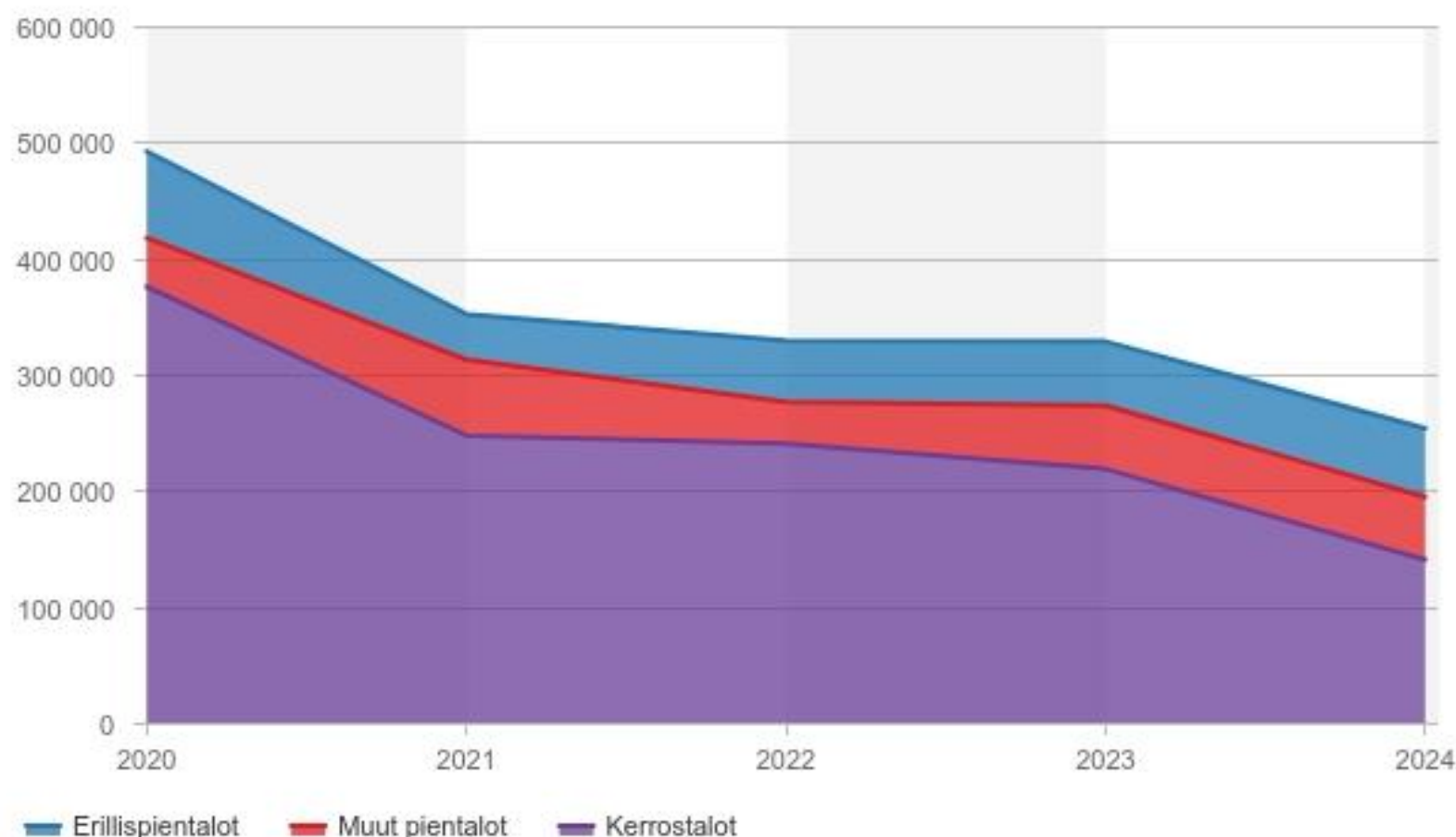
TURUN MAL-KAUPUNKISEUTU

Vuonna 2024 kaavoitettiin noin 254 000 kerrosalaneliömetriä asumiseen.

Arviolta vuonna 2024 kaavoitettu kerrosala mahdollistaa noin 3 500-4 000 asuntoa.

Vuonna 2024 55 % asuinkerrosalasta kaavoitettiin kerrostaloihin, 23 % erillispientaloihin ja 21 % muihin pientaloihin.

Kaavoitettu kerrosala talotyypeittäin MAL-kaupunkiseudulla (ke-m²)

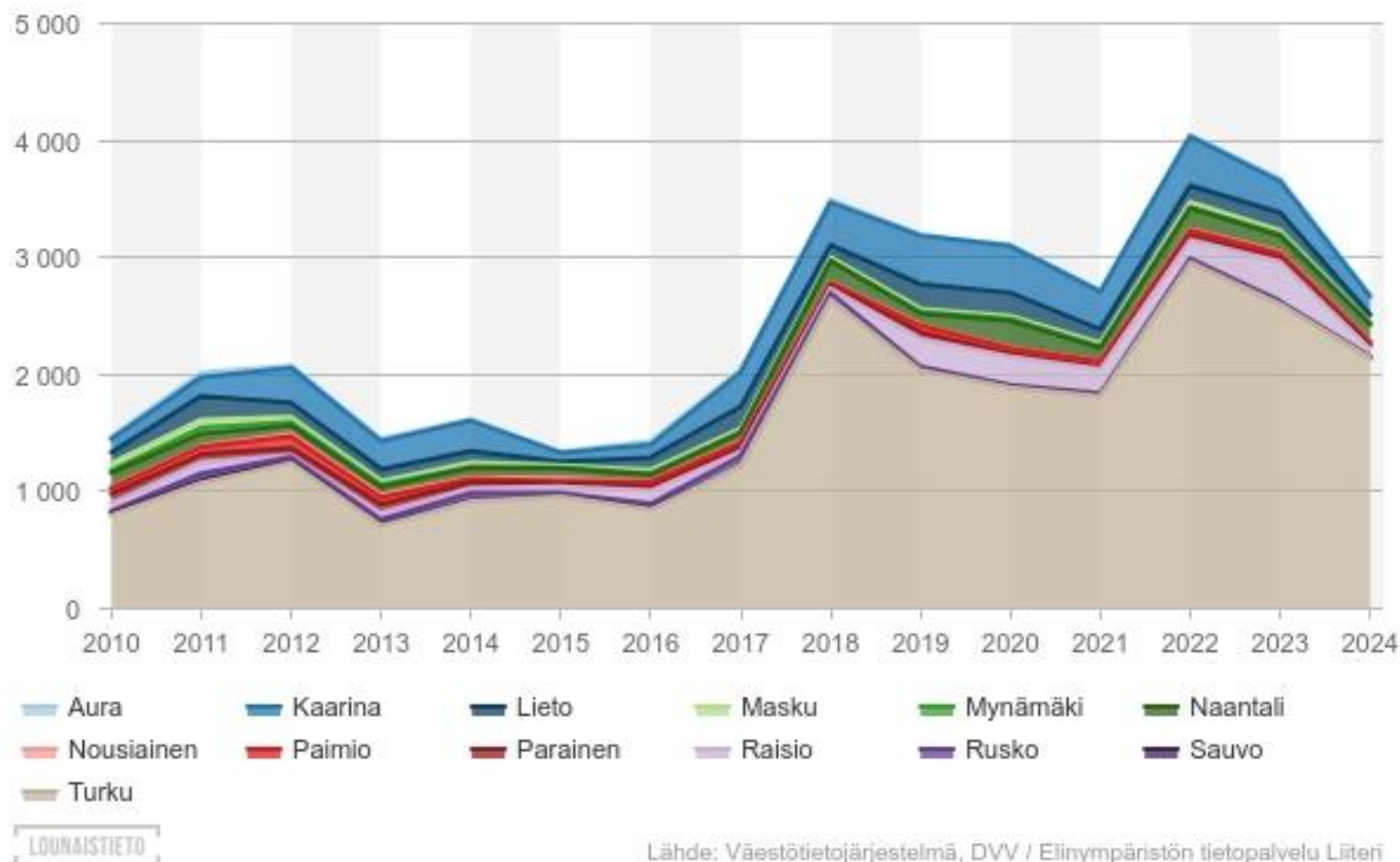

Vuonna 2024 uusia asuntoja rakentui tavoitetta vähemmän: 2 665 asuntoa.

Tavoitteena on mahdollistaa 3 500 uuden asunnon rakentaminen vuosittain.

Ydinkaupunkialueen kuntiin rakennettiin 96 % uusista asunnoista.

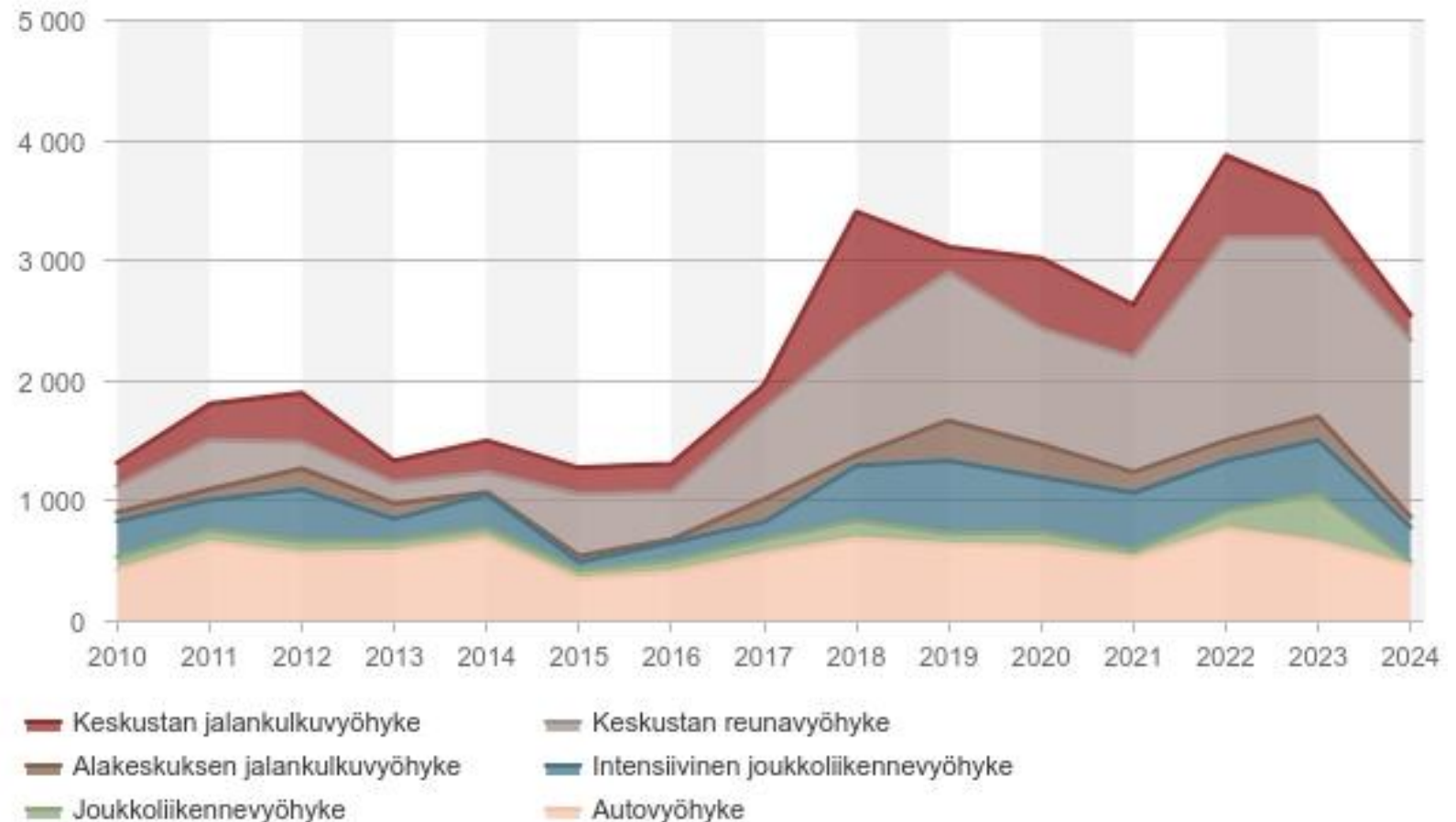
Uudet asunnot kunnittain MAL-kaupunkiseudulla (lkm)

Uusien asuntojen osuus kestävien kulkumuotojen vyöhykkeillä oli 78 % vuonna 2024.

Autovyöhykkeelle
rakennettujen asuntojen
osuus oli 17 %.

Uudet asunnot YKR-vyöhykkeiden mukaan MAL-kaupunkiseudulla (lkm)

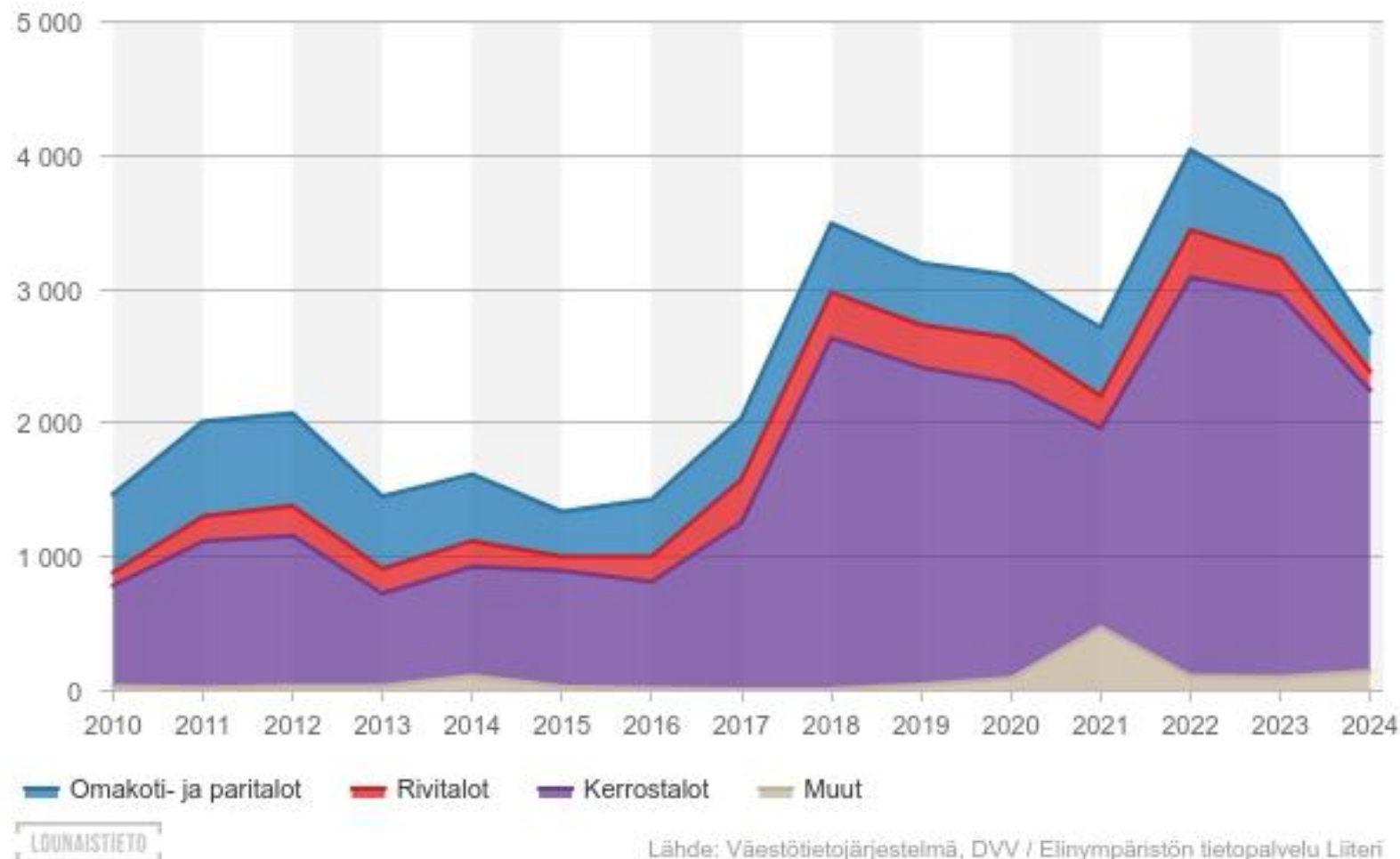

Vuonna 2024 uusista asunnoista 79 % oli kerrostaloasuntoja.

Kerrostaloasuntoja rakennettiin noin 2 100, omakotitaloja ja paritaloasuntoja noin 290 ja rivitaloasuntoja noin 140 kpl.

Kerrostalojen osuus oli tavoiteltua osuutta suurempi ja omakoti- ja paritalojen sekä rivitalojen osuus tavoiteltua osuutta pienempi.

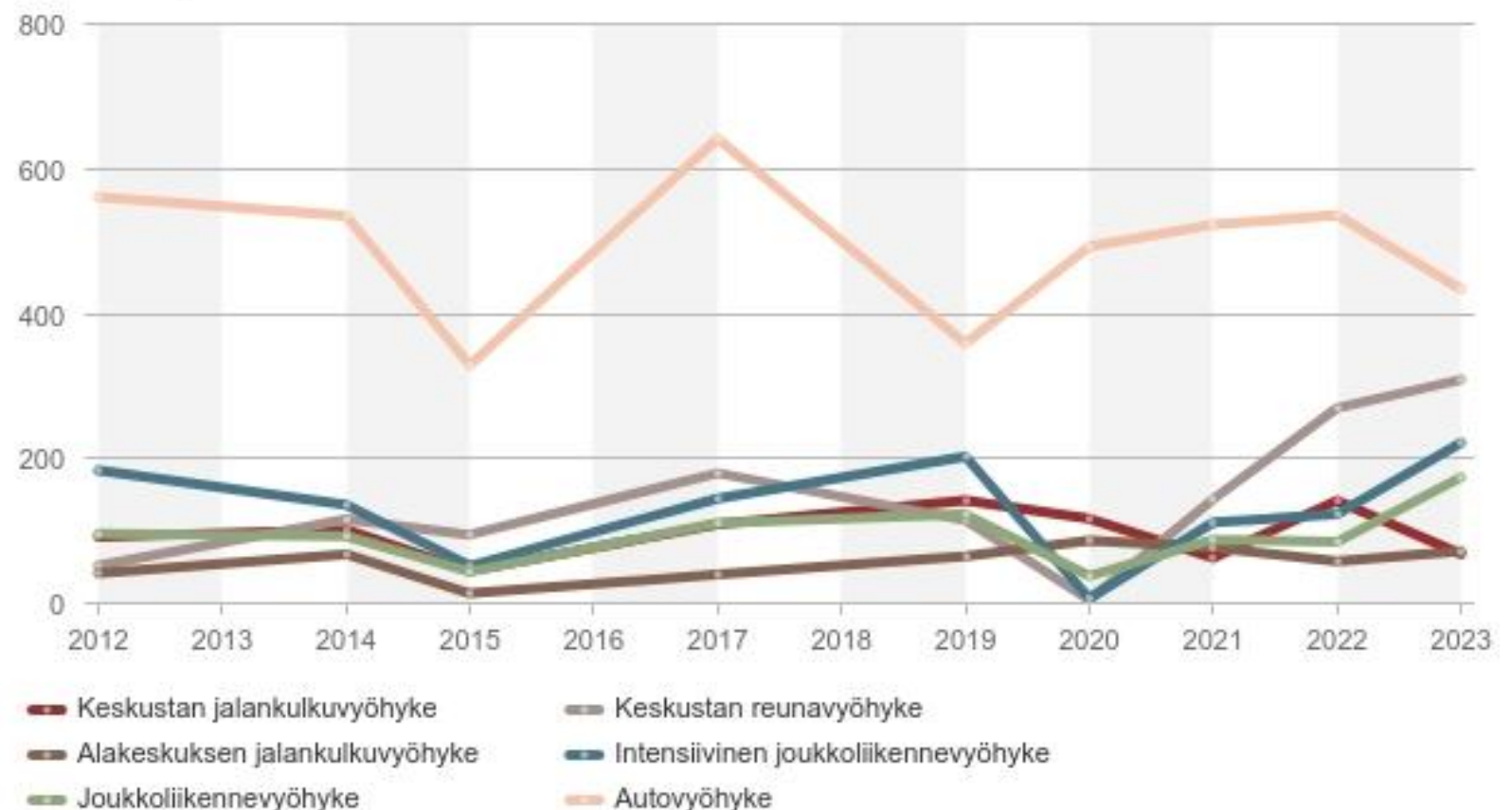
Uudet asunnot talotyypeittäin MAL-kaupunkiseudulla (lkm)

2/3 vuoden 2023 aikana rakennetuista perheasunnoista rakennettiin kestävän kulkumuotojen vyöhykkeille.

Vuoden 2024 tietoja ei ole vielä saatavilla.

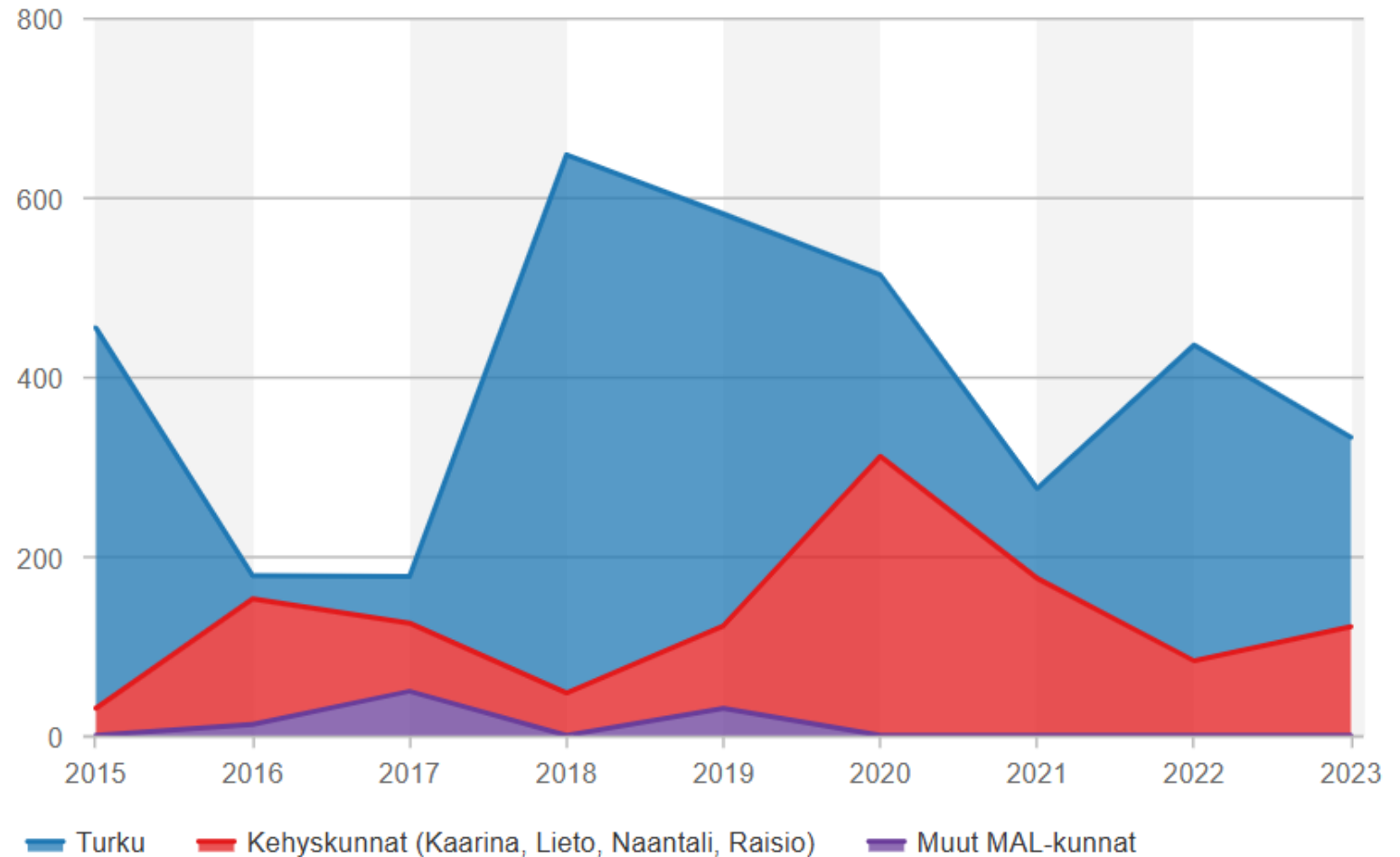
Perheasuntojen määrän keskimääräinen vuosimuutos YKR-vyöhykkeillä (vähintään 3 huonetta)

Uusia valtion tukemia asuntoja on valmistunut viime vuosina merkittävästi tavoiteltua vähemmän.

Vuoden 2024 tietoja ei ole vielä saatavilla.

Valmistuneet valtion tukemat asunnot MAL-kaupunkiseudulla (lkm)

Sopimuksen vaikuttavuus

Liikenne

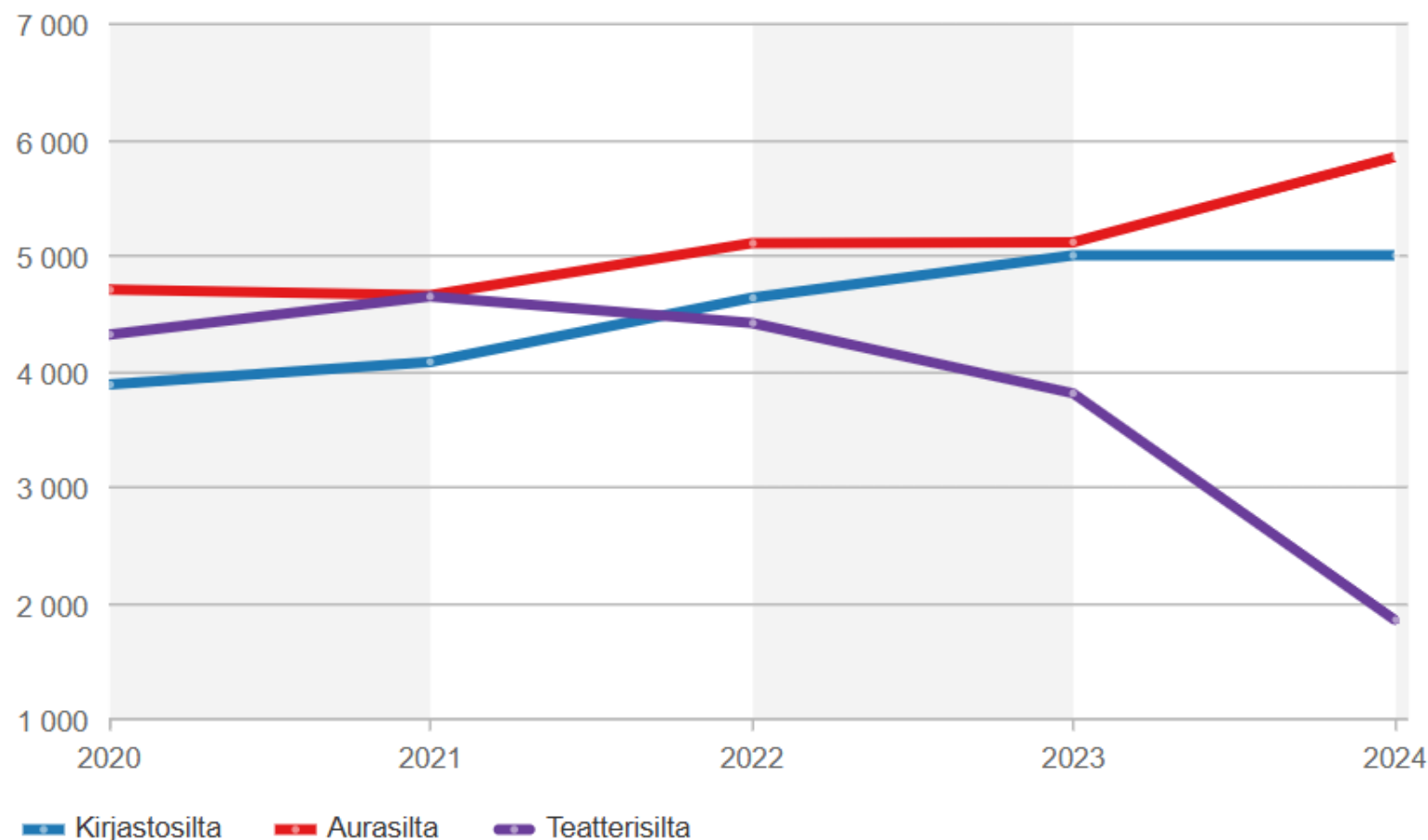

TURUN MAL-KAUPUNKISEUTU

Jalankulkijoiden keskimääräinen vuorokausimäärä Turun laskentapisteillä on laskenut vuonna 2024.

Teatterisillan jalankulkijoiden määrän laskuun on vaikuttanut sen saneeraustyöt. Saneeraus on todennäköisesti vaikuttanut Aurasillan jalankulkijamäärien kasvuun (+14 %).

Jalankulkijoiden keskimääräinen vuorokausimäärä liikenteen laskentapaikoissa

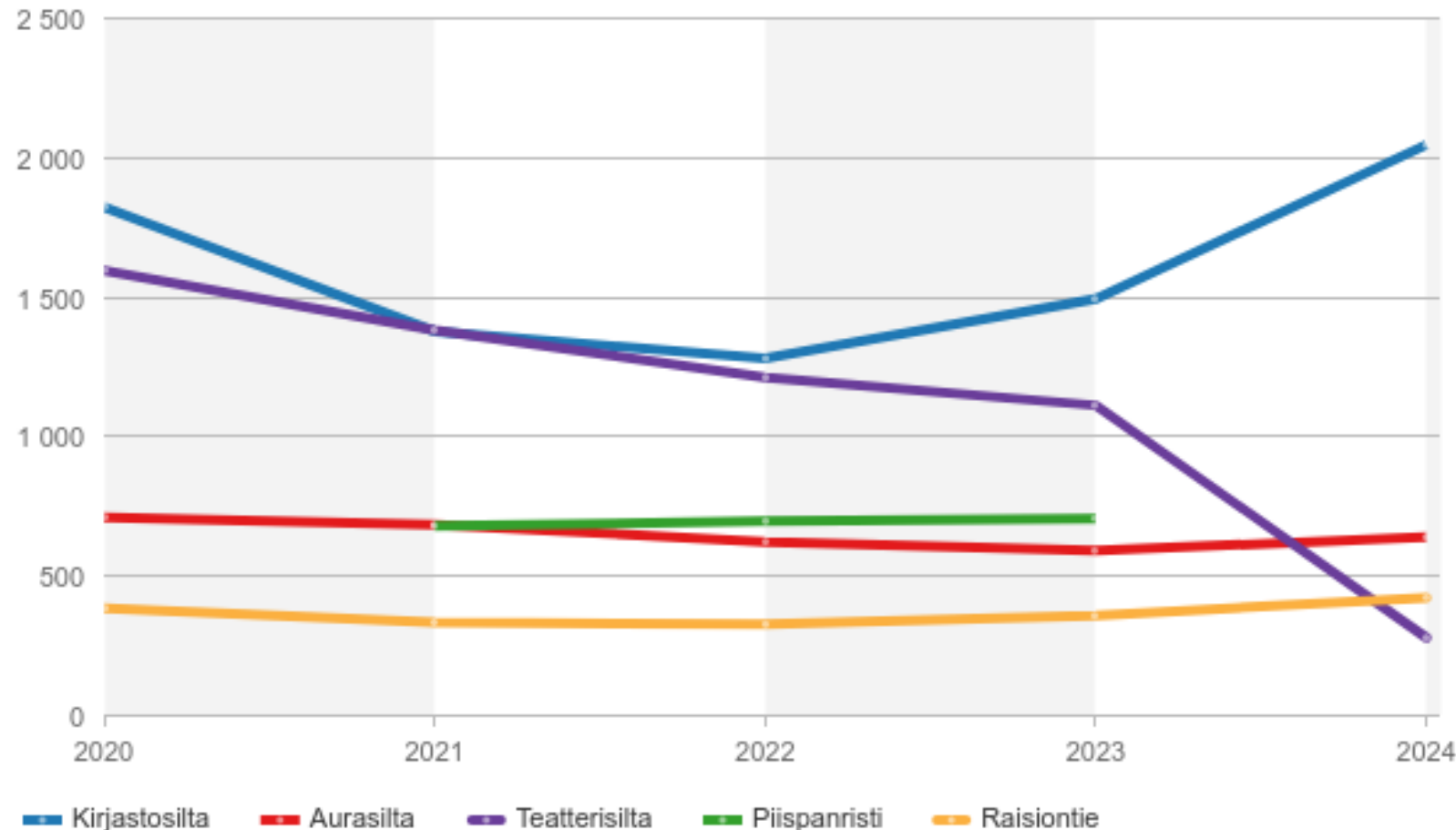

Pyöräliikenteen keskimääräinen vuorokausimäärä Turun laskentapisteillä on laskenut vuonna 2024.

Teatterisillan pyöräliikenteen määrän laskuun on vaikuttanut sen saneeraustyöt. Saneeraus on todennäköisesti vaikuttanut Aurasillan ja Kirjastosillan pyöräliikenteen kasvuun.

Raisiontiellä pyöräliikenteen määrä on kasvanut maltillisesti.

Pyöräliikenteen keskimääräinen vuorokausimäärä liikenteen laskentapaikoissa

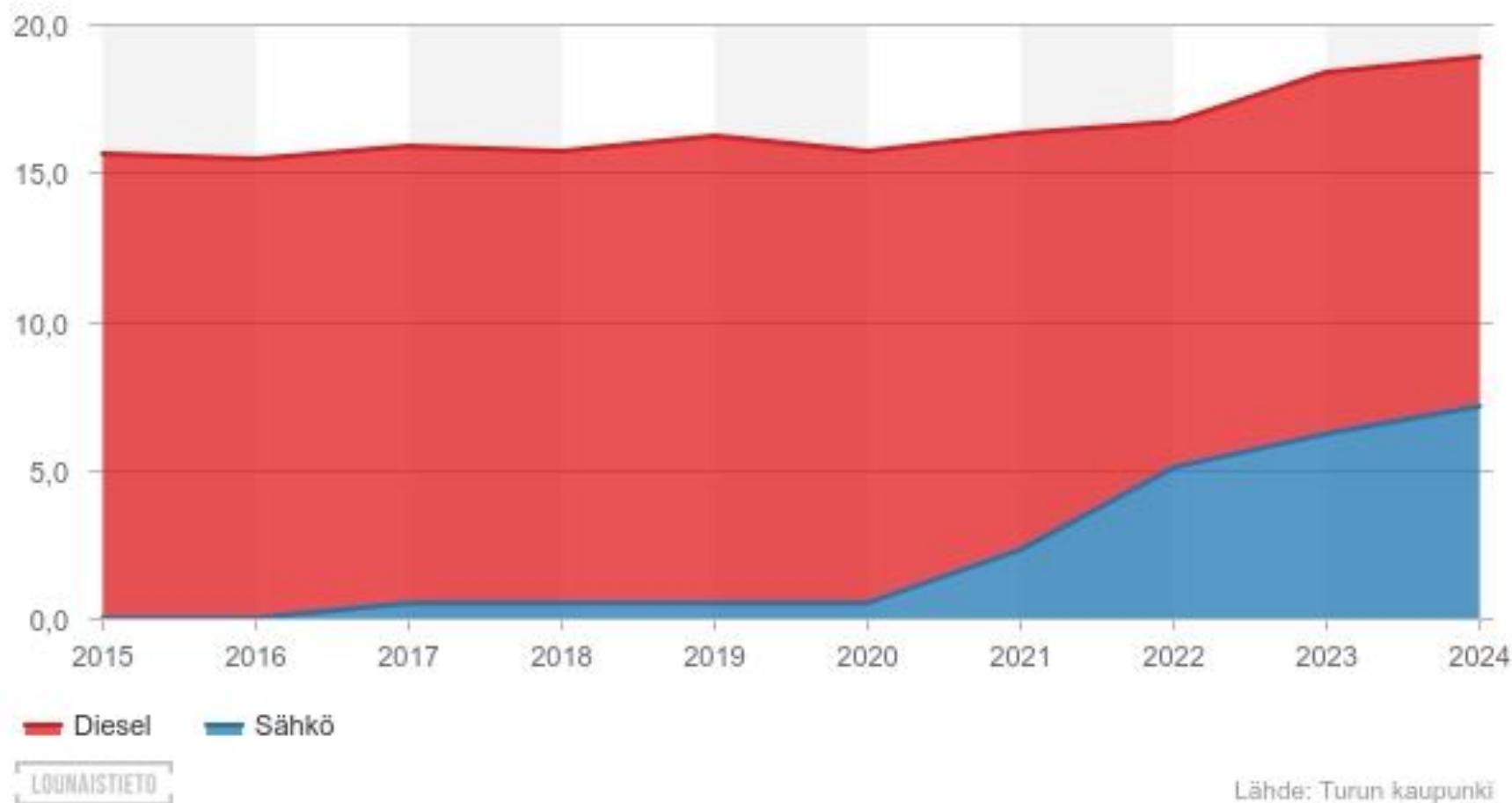

Fölin liikenteen sähköistyminen etenee vauhdilla.

Noin 38 % Fölin linjakilometreistä on sähköisiä. Viime vuosien kehitys on ollut noin + 1 miljoonaa kilometriä/vuosi.

Fölin matkamäärä saavutti vuonna 2024 koronapandemiaa edeltävän tason, ja alkuvuoden 2025 osalta siitä ollaan 2 % edellä.

Fölin linjakilometrien kehitys käyttövoimittain (milj. km)

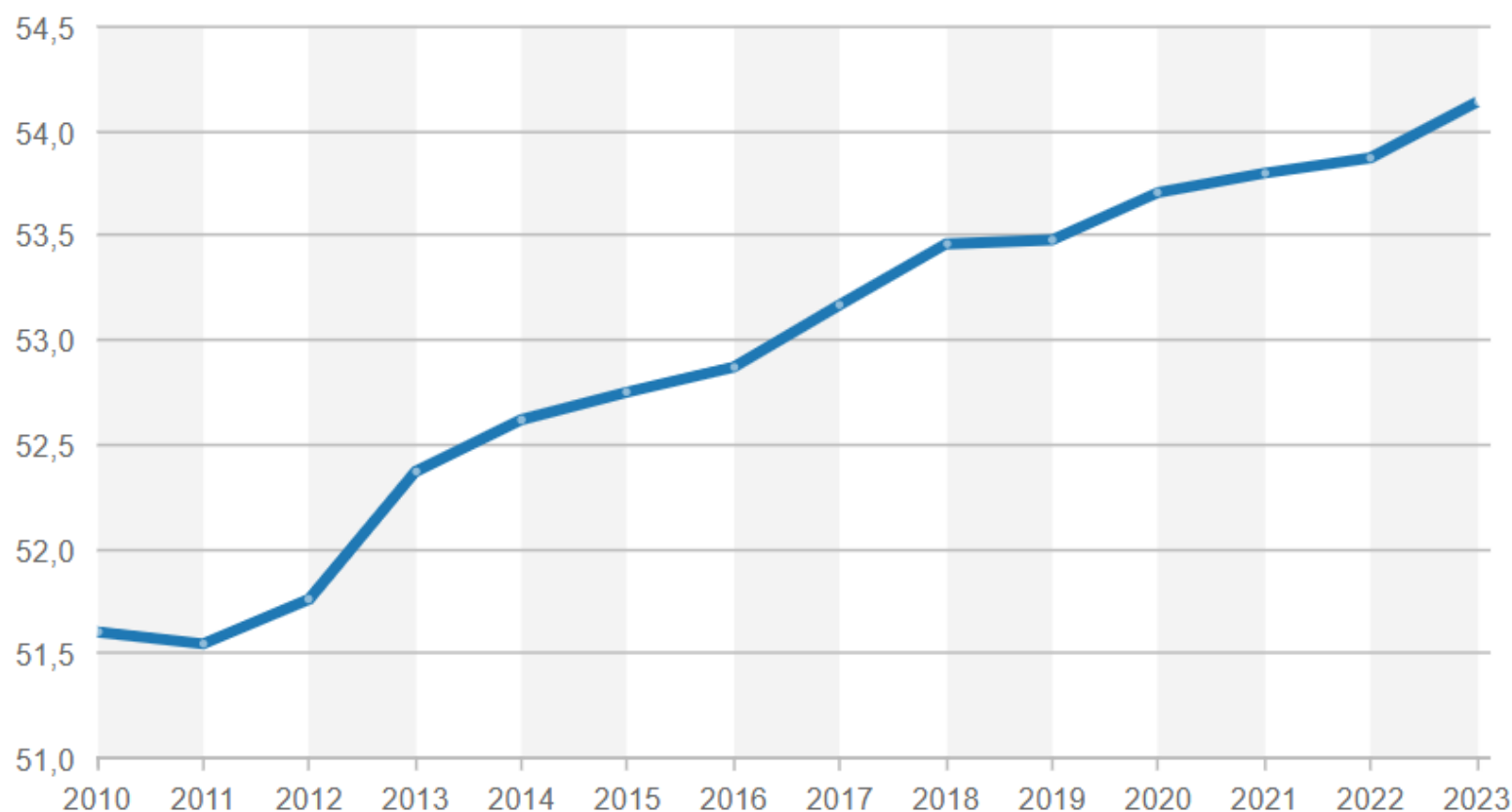
Kannattavan joukkoliikenteen alueella asuvien osuus on jatkanut kasvuaan.

Vuonna 2023 kannattavan joukkoliikenteen alueella asuvien osuus (yli 20 as./ha) oli noin 54 %.

Ydinkaupunkialueen kunnissa osuus on noin 64 % ja muissa kunnissa noin 8 %.

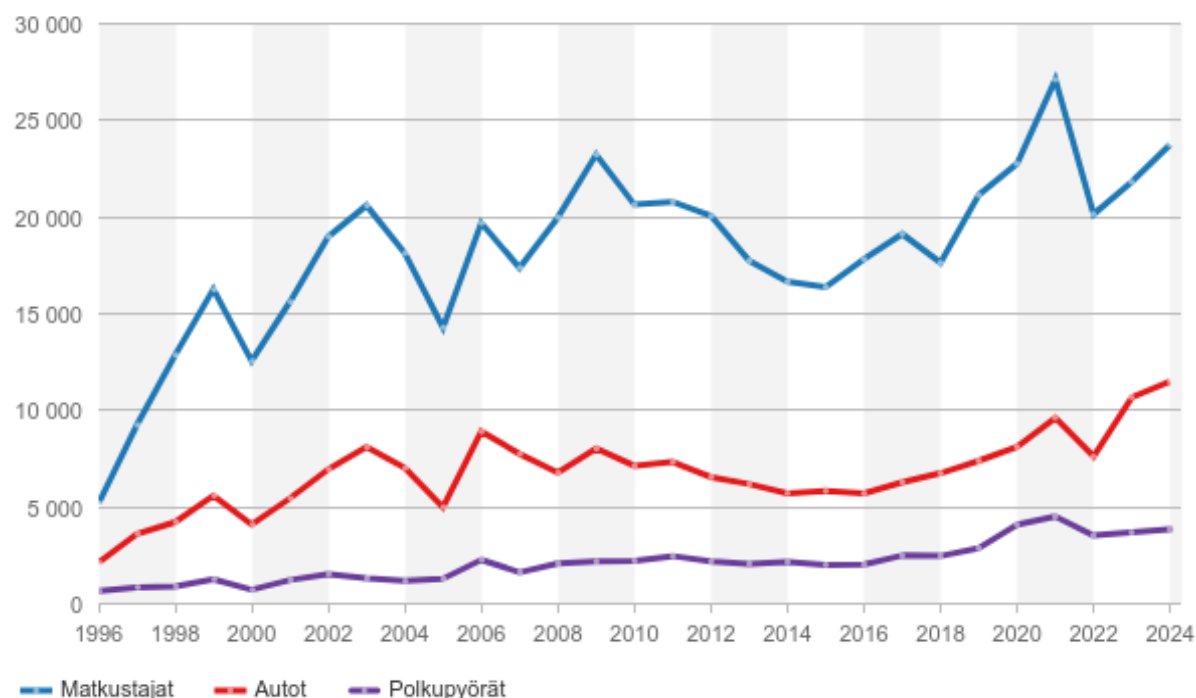
Vuoden 2024 tietoja ei ole vielä saatavilla.

Kannattavan joukkoliikenteen alueella asuvien osuus (yli 20 as./ha, %)

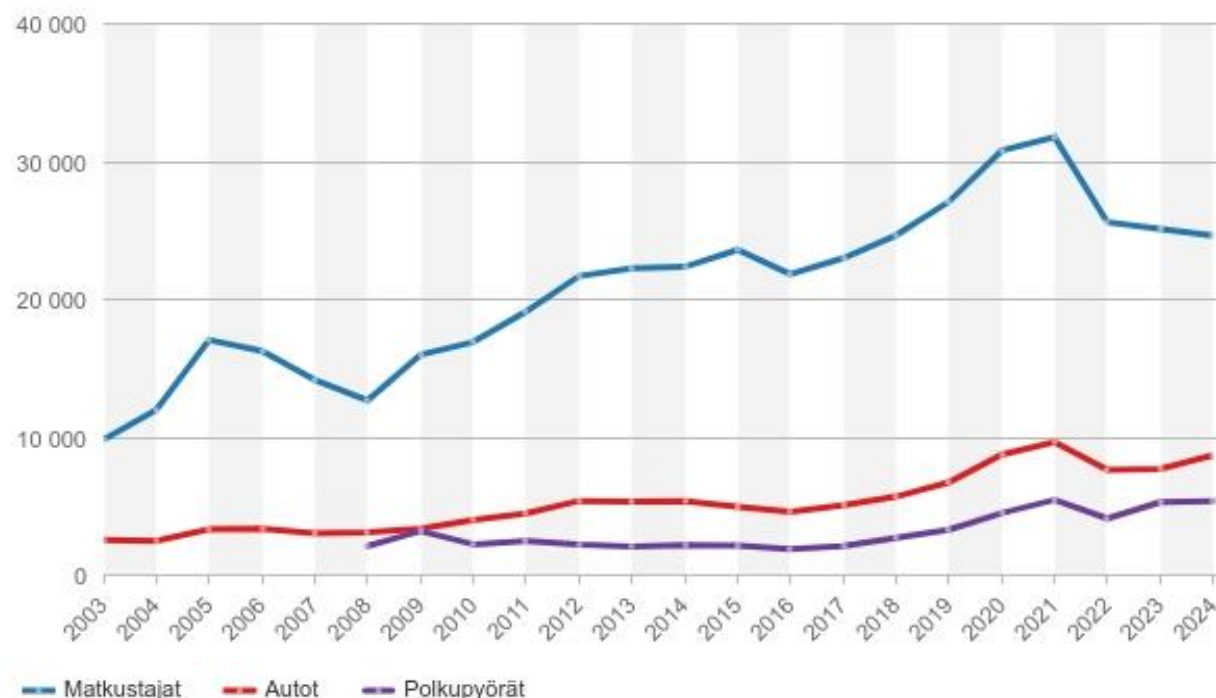
Saariston Rengastiellä ja Pienellä Rengastiellä matkustajamäärät ovat pääosin lisääntyneet tasaisesti.

Saariston rengastien matkustajamäärän kehitys

Lähde: Varsinais-Suomen ELY-keskus

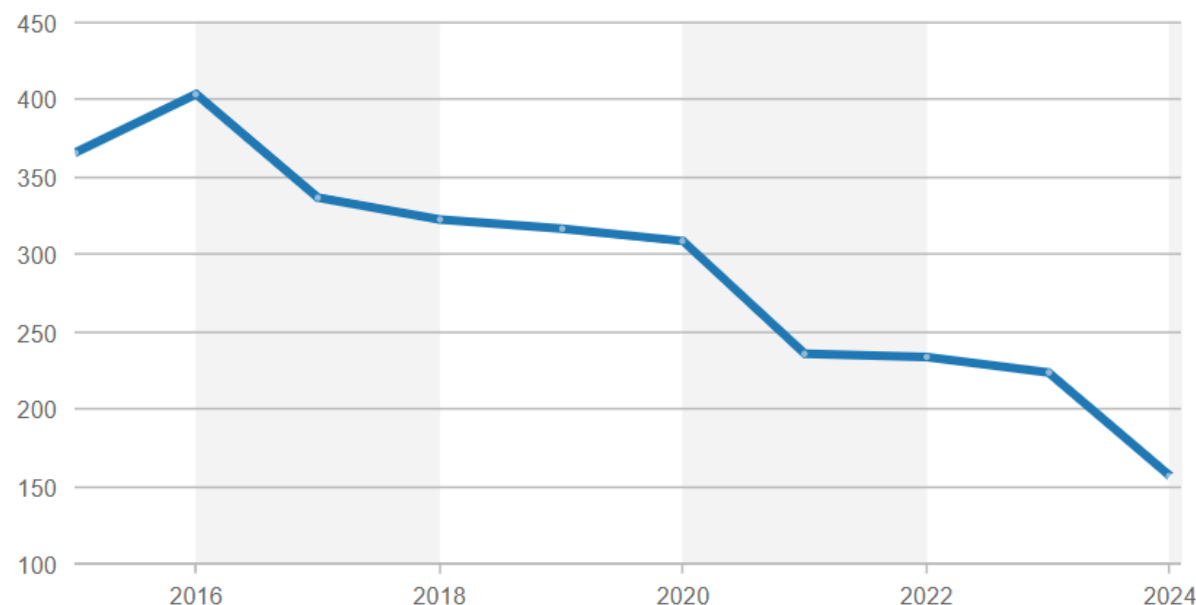
Pienen rengastien matkustajamäärän kehitys

Lähde: Varsinais-Suomen ELY-keskus

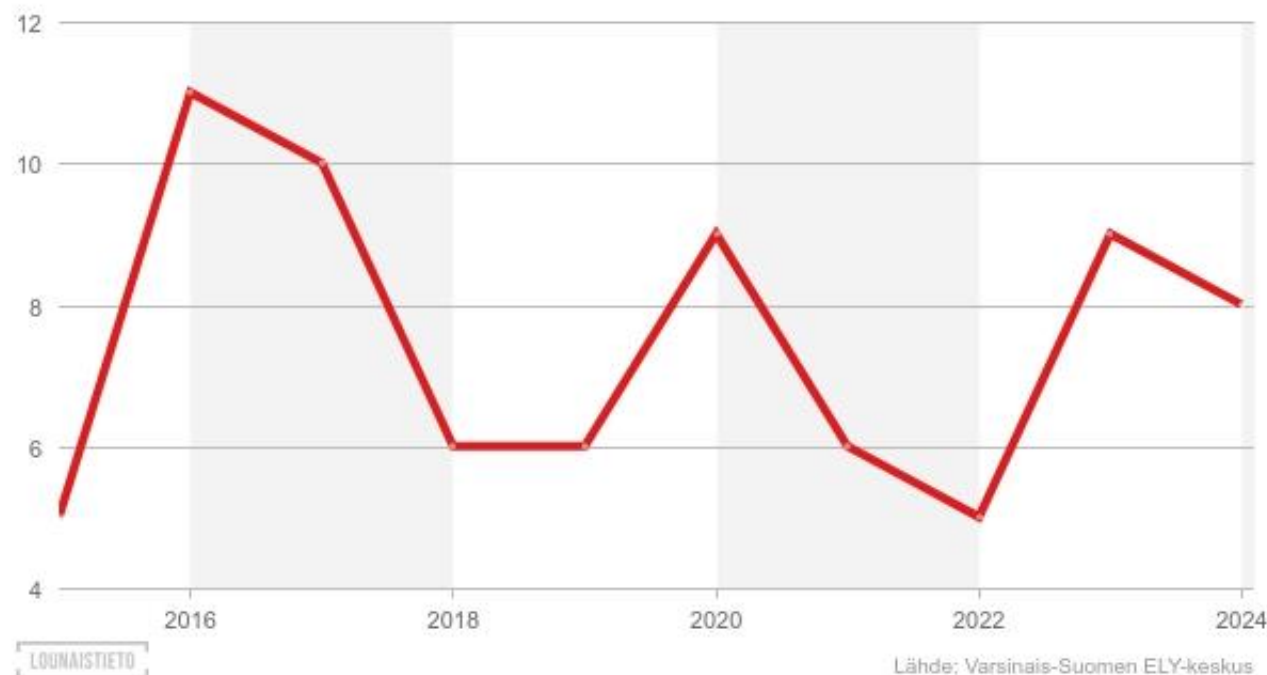
Tieliikenneonnettomuuskehityksen trendi on ollut laskeva. Kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien määrä on pysynyt tasaisena.

Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneet MAL-kaupunkiseudulla (henkilöä)

Lähde: Varsinais-Suomen ELY-keskus

Liikenneonnettomuuksissa kuolleet MAL-kaupunkiseudulla (henkilöä)

Lähde: Varsinais-Suomen ELY-keskus

Kooste toimenpiteiden toteutumisesta

TURUN MAL-KAUPUNKISEUTU

Toimenpiteiden seuranta

- MAL-sopimuksen toimenpiteiden seuranta on toteutettu liikennevalomallilla. Seurannassa käytetyt värikoodit ovat seuraavat:

Etenee suunnitellusti

Edellyttää erityistä huomiota

Ei ole edennyt suunnitellusti

Seudullisen suunnittelun ja tietopohjan kehittäminen

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
1. Kaupunkiseutusuunnitelman ja liikennejärjestelmäsuunnitelman päivittäminen		Kaupunkiseutusuunnitelman projektipäällikkö on aloittanut kaupunkiseutusuunnitelmatyön valmistelut. Konsultin kilpailutus on käynnissä. Seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma päivitetään samanaikaisesti.
2. Seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma laaditaan Euroopan laajuisia liikenneverkkoja (TEN-T) koskevan asetuksen mukaisesti kaupunkiliikenteen suunnitelmaksi vuoden 2027 loppuun mennessä.		Turun MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelman päivitys käynnistyy vuonna 2025. Suunnitelma laaditaan EU:n TEN-T-asetuksen kriteerit huomioiden. Työn pohjana toimii osaltaan Turun kaupungin kestävän kaupunkiliikenteen ja -logistiikan suunnitelma, joka valmistui viime vuonna.
3. Seudun liikennejärjestelmäsuunnittelussa hyödynnetään Liikenne- ja viestintäviraston opasta alueellisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien vaikutusten arvioinnista.		Opasta hyödynnetään mm. käynnistyvässä MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (SUMP) päivityksessä.
4. Kunnat noudattavat uusissa suunnitteluvaiheissa Liikenne- ja viestintäviraston kaupunkiraiteiden hankearviointiohjetta.		Raitiotien Satama-Varissuo investointipäätöstä varten konsultti laatii hankearvioinnin nykyisen ohjeistuksen mukaisesti.

Seudullisen suunnittelun ja tietopohjan kehittäminen

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
5. Valtio ja Turun MAL-kaupunkiseutu kehittävät valtakunnallista MAL-sopimusten vaikuttavuuden ja rahoituksen seurantaan huomioiden TEN-T-asetuksen täytäntöönpanoasetus.		Kahden vuoden välein laadittava valtakunnallinen MAL-sopimusten seurantaraportti on päivitetty keväällä 2025 yhteistyössä ympäristöministeriön, Suomen ympäristökeskuksen ja Traficomin kanssa. Mukana päivitystyössä on ollut myös liikenne- ja viestintäministeriö. Raportti julkaistaan ympäristöministeriön julkaisuna kesäkuussa 2025. Liikenne- ja viestintäministeriö, Traficom ja MAL-seutuja edustavana tahona HSL ovat osallistuneet komission jäsenmailleen järjestämään kestävän kaupunkiliikenteen indikaattorien määrittelytyöhön. MAL-seudut ovat olleet taustatukena Suomen kantojen muodostamisessa ennen komission kokouksia. Komissio päättää indikaattoreista vuoden 2025 lopulla ja tiedot ovat hyödynnettävissä seuraavassa valtakunnallisessa MAL-sopimusten seurannassa vuonna 2027, jolloin tiedot on TEN-T asetuksen mukaisesti toimitettava ensimmäisen kerran komissiolle.
6. Valtio toteuttaa valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen vuonna 2025. Seudun kunnat osallistuvat henkilöliikennetutkimukseen.		Valtakunnallinen henkilöliikennetutkimus käynnistyi huhtikuussa 2025. Turun MAL-kaupunkiseutu osallistuu alueellisella lisäotoksella.

Viihtyisät ja vetovoimaiset jalankulku- ja pyöräilyolosuhteet

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
7. 85 % uusien asemakaavojen asuinkerrosalasta maakuntakaavan kaupunki-/taajamatoimintojen kehittämisen kohdealueille.		Rakentaminen kohdistui vuonna 2024 maakuntakaavan kaupunki- ja taajamatoimintojen kehittämisen kohdealueille tavoitteen mukaisesti (86 % koko MAL-alueen uusista asumisen kerrosneliöstä).
8. Ilmastovaikutusten arviointivälineiden hyödyntäminen kaavoitus- ja sopimusprosesseissa. Viherrakenteilla ja hulevesiratkaisuilla torjutaan mm. sään ääri-ilmiöiden vaikutuksia.		Kunnat hyödyntävät erilaisia ilmastovaikutusten arviointivälineitä kaavoituksessa. Turussa on käytössä siniviherkerroin.
9. (I) Palvelujen ja työpaikkojen säilymisen ja lisäämisen edistäminen jalankulku- ja pyöräilyvyöhykkeillä sekä joukkoliikenteen solmukohdissa mm. maankäytön suunnittelun keinoin. Osuus kaupunkiseudun asukkaista, jotka asuvat max. 500 m:n päässä päivittäistavara-kaupasta kasvaa.		Työpaikkojen osuus kestävien kulkumuotojen vyöhykkeillä on kasvanut viime vuosina (ks. sivu 10). Noin 48 % väestöstä asui 500 m:n etäisyydellä päivittäistavara-kaupasta vuonna 2023. Vuoden 2024 tietoa ei ole vielä saatavilla. (Ks. sivu 9)
9. (II) Sijainniltaan hyvin saavutettavilla alueilla on tarjolla riittävästi päiväkotitontteja ja koulutontteja sekä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen palveluille sopivia tontteja.		Koulu- ja päiväkotitonttien osalta tilanne on kohtuullisen hyvä Turussa. Joissakin kunnissa on puutetta vapaista tonteista. Varhan kanssa käydään jatkuvaa vuoropuhelua tonttitarpeista ja Varhan hankkeiden tilanteesta.

Viihtyisät ja vetovoimaiset jalankulku- ja pyöräilyolosuhteet

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
9. (III) Suunnittelussa tarvittavien palvelutietorajapintojen ajantasaisuuden ja virheettömyyden edistäminen (PTV).		Vuoden 2024 aikana valmisteltiin Palveludatan laadun parantaminen -hanke. Hankkeen toteuttaa Lounaistieto. Varsinais-Suomen palveluiden toimipisteiden sijaintia kuvaavaan paikkatiedon laadun parantamisen lisäksi hankkeessa tuetaan kuntia palveluiden kuvaamisessa palvelutietovarannossa (PTV) ja jatkokehitetään palvelupisteaineiston ylläpitotyökalua. Hanke sai myönteisen tukipäätöksen, ja sen toteutusaika on huhti-joulukuu 2025.
10 a. Jalankulkuympäristön sujuvuuden, viihtyisyyden ja esteettömyyden huomioon ottaminen kaikessa keskusta- ja asuinalueiden sekä joukkoliikenteen solmukohtien suunnittelussa. Kävely-ympäristöjen estevaikutusten minimointi. Erityisen huomion kiinnittäminen aiemmin kunnissa määritettyihin priorisoitaviin kävelyn kehittämisalueisiin.		Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmiin valtionavustusta vuonna 2024 sai Aura ja vuonna 2025 Lieto, Masku, Nousiainen ja Rusko. Joukkoliikenteen solmukohtien suunnittelussa Föli ja ELY huomioivat jalankulun sujuvuuden, viihtyisyyden ja esteettömyyden. Turku on tehnyt Kupittaa, matkakeskuksen ja sataman osalta solmukohtien palvelutasotarkastelua. Aiemmin kunnissa määriteltyjen priorisoitavien kävelyalueiden edistäminen edellyttää huomiota ja käytännön toimenpiteitä. Kokonaisuutta käsitellään myös liikennejärjestelmäsuunnitelman (SUMP) päivityksen yhteydessä.
10 b. Jalankulun ja pyöräliikenteen turvallisuuden parantaminen. Jalankulun ja pyöräliikenteen väylien erottaminen toisistaan, kun se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista. Sähköpotkulautojen ja muun mikroliikkumisen suunnittelu turvallisesti osaksi liikennejärjestelmää.		Toteutetaan liikenneturvallisuuden toimenpiteitä ELY-keskuksen ja kuntien liikenneturvallisuussuunnitelmien mukaisesti. Aktiivista liikenneturvallisuustyötä tehdään kuntien ja ELY-keskuksen liikenneturvallisuustyöryhmissä. Jalankulun ja pyöräliikenteen turvallisuus, ml. mikroliikkumismuodot mukana liikennejärjestelmäsuunnitelman päivityksessä. Mikroliikkumisen lainsäädäntöä odotetaan.

Viihtyisät ja vetovoimaiset jalankulku- ja pyöräilyolosuhteet

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
10 c. Liikkumisympäristön terveellisyys huomioiminen jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyksien suunnittelussa. Moottoriajoneuvo-liikenteen meluvaikutusten huomioiminen, nopeuksien laskeminen keskusta-alueilla tarvittaessa ja nopeusrajoituksia tukevan ympäristön toteuttaminen. Melusuojausten rakentaminen. Uusien jkp-väylien sijainnin määrittelyssä otetaan huomioon melun ja pakokaasujen välttäminen.		Tarkastellaan kaupunkiseutusuunnitelman ja liikennejärjestelmäsuunnitelman yhteydessä sekä huomioidaan terveellisyys osana normaalia suunnittelua. Toistaiseksi toimenpiteeseen ei ole käytettävissä MAL-rahaa.
10 d. Pyöräliikenteen pääreittien puuttuvien osuuksien ja nykyisten pääreittien parantamisen suunnittelu ja toteuttaminen sekä pyöräliikenteen pääreittien opastussuunnitelman toimeenpano. Talvipyöräilyn edellytyksien parantaminen erikseen sovittavilla pääverkon osilla.		Turun MAL-kaupunkiseudun pyöräliikenteen valikoitujen pääreittien laatutason inventointi ja kehittäminen -hanke on käynnissä ELY-keskuksen ja kuntien yhteistyönä. Koko VARELY-alueella on käynnissä uusien jalankulku- ja pyöräliikenneväylien tarveselvitys.

Viihtyisät ja vetovoimaiset jalankulku- ja pyöräilyolosuhteet

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
10 e. Uusien rakennushankkeiden pyöräpysäköinti-mahdollisuudet ovat nykytarpeiden mukaisia. Laadukkaan ja kaupunkiseudulla laaditun pyöräpysäköinnin ohjeistuksen mukaisen pyöräpysäköinnin edistäminen erityisesti suurilla työpaikoilla sekä joukkoliikenteen pysäkeillä ja solmukohdissa.		Fölin runkolinjauudistuksen yhteydessä pysäkkien uudistusta. Turku tehnyt Kupittaa, matkakeskuksen ja sataman osalta solmukohtien palvelutasotarkastelua, ml. liityntäliikenne. MAL-kaupunkiseudun joukkoliikenteen solmukohtavisiassa (2024) tunnistettu tärkeimmät solmukohdat ja pyöräpysäköinnin kehittämistarve. Suurista työnantajista mm. TYKS, Turun yliopisto ja Turun kaupunki ovat toteuttaneet tehdyn ohjeistuksen mukaista pyöräpysäköintiä. Turku toteuttaa pyöräpysäköinnin mitoitusohjetta kaavoituksessa.
10 f. Jalankulku- ja pyöräilymäärien sähköisen seurannan kehittäminen vertailukelpoisen ja riittävän kattavan tiedon saamiseksi.		Viime MAL-kaudella toteutettu 10 uutta jk ja/tai pp laskentapistettä MAL-seudulle (7 maantieverkolle, 3 katuverkolle). Seurantatiedot viedään Turun palvelukartalle 2025.
11. Valtionavustus (Traficom) kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteiden parantamiseen kunnan katuverkolla.		2024: Raisio 25 700 € harrastuspaikkojen ja koulujen pyöräpysäköinnin parantamiseen.

Palveleva joukkoliikennekaupunki

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
12. Joukkoliikennekaupungin vahvistaminen koko MAL-kaupunkiseudulla kohdentamalla kasvua ja palveluja asemanseuduille ja vaikuttavimmille joukkoliikennevyöhykkeillä oleville taajama-toimintojen alueille. Tavoitteena on, että osuus MAL-kaupunkiseudun asukkaista, jotka asuvat max. 500 m:n etäisyydellä säännöllisen liikenteen joukkoliikenteen pysäkistä, kasvaa. Sujuvat joukkoliikennejärjestelyt lähtökohtana liikenne- ja maankäyttösuunnitelmissa ja palvelujen sijoittumisessa.		Vuonna 2024 uusien asuinrakennusten kerrosalasta 16 % (n. 27 000 k-m2) kohdistui joukkoliikennevyöhykkeille. Enintään 500 metrin etäisyydellä säännöllisen joukkoliikenteen pysäkistä asuvien asukkaiden määrästä ei ole tilastotietoja viime vuosilta.
13. (I) Valtio selvittää mahdollisuutta hankkia VR:n IC-liikennettä välillä Turku-Raisio-Naantali. Selvitys tehdään seudun ja VR:n laatiman liikennesuunnitelman, kustannusarvion ja seudun alustavan maksusitoumuksen perusteella. Valtio tekee mahdollisesta liikennehankinnasta erillisen päätöksen.		Turku–Raisio–Naantali -välille tilattavan VR:n IC-liikenteen juridisia reunaehtoja selvitetään parhaillaan LVM:n toimesta. Valtion mahdollista liikennehankintaa pyritään edistämään lähijuna Varsinais-Suomeen projektin puitteissa siinä missä muitakin maakunnan yhteysvälejä.

Palveleva joukkoliikennekaupunki

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
13. (II) Lähijunaliikenteen käynnistämisessä edetään vaiheittain. Yhteisrahoitteisuus on lähtökohtana alueellisen junaliikenteen suunnittelussa, kehittämisessä ja toteuttamisessa. Tietopohjan luominen v. 2024–2025 seudun junaliikenteen palvelutarpeista ja näiden kustannuksista (palvelut, kalusto ja infra). Valtion linjaukset hankittavista palveluista sekä niihin liittyvistä infrainvestoinneista 2024–2025. Kunnat sopivat lähijunaliikenteen kustannusjako-osuudet ennen valtion linjauksia palveluhankinnoista.		Varsinais-Suomen radanvarsikunnat ovat käynnistäneet yhteisen Lähijuna Varsinais-Suomeen -projektin. Turun kaupungin liikkumispalveluihin on rekrytoitu kahden vuoden määräaikaisuuteen (12/2024-12/2026) erityisasiantuntija, jonka tehtävä on tuottaa konkreettinen suunnitelma Varsinais-Suomen alueellisen junaliikenteen toteuttamiseksi yhdessä kuntien ja valtion kanssa. Kuntien kustannusjako-osuuksista sovitaan alustavasti projektin puitteissa. Tietoa palveluista, kalustosta, valtion taloudellisesta osallistumisesta ja infrasta odotetaan yhä.
14. Toteutussuunnitelma raitiotien 1. vaiheesta ja investointipäätöksen käsittely. Turun kaupunki sitoutuu raitiotien suunnittelussa käyttämään ensisijaisesti jo olemassa olevan avustus-rahoituksen (n. 4,3 M€). Lisäksi valtio osallistuu loppuihin raitiotien suunnittelukustannuksiin sekä joukkoliikennekäytävän toteuttamista edistäviin rakennuskustannuksiin enintään 30 %:n osuudella ja maksimissaan 10 M€:lla.		Raitiotien 1. vaiheesta (Satama–Varissuo) laaditaan toteutussuunnitelma ja vaikutusten arviointi kaupunginvaltuuston investointipäätöstä varten. Investointipäätöksen tavoiteltu ajankohta on joulukuussa 2025. Vuoden 2024 valtionapuhakemus raitiotien osalta on noin 1,4 M€. Nämä kustannukset ovat muodostuneet valtaosin raitiotieallianssin toteutussuunnitteluvaiheen työstä, jossa laaditaan investointipäätökseen tarvittavat suunnitelmat (mm. luonnostasoiset katusuunnitelmat sekä kustannuslaskentaa riittävän pitkälle sitovan tavoitekustannuksen mahdollistamiseksi.) Myös vaikutusarvioiden päivittämisestä on aiheutunut kustannuksia. Uuden MAL-sopimuksen 10 M€:n rahoituksen kohteet tarkentuvat vuoden 2025 aikana.

Palveleva joukkoliikennekaupunki

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
15. Valtion avustus Turun seudun julkisen henkilöliikenteen palveluille (6,87 M€ 2024–2027).		Valtion tavoitteena on myöntää valtionavustusta 1 717 500 €/vuosi.
15 a. Runkobussilinjaston 1. vaiheen toteuttaminen vuodesta 2025 alkaen (reitit, vuorovälit). Joukkoliikennekaistojen ja muiden sujuvoittamistoimenpiteiden toteuttaminen. Joukkoliikenteen valoetuuksien toteuttamisen jatkaminen runkolinjoilla ja tarvittaessa muilla joukkoliikenteelle tärkeillä tie- ja katujaksoilla. Tärkeimpien sujuvoittamiskohteiden selvittäminen mm. data-analysointien avulla. Joukkoliikenteen kehittäminen myös runkolinjaston ulkopuolella.		Runkolinjasto aloittaa liikennöinnin 1.7.2025. Koko Turun sisäinen linjasto uudistuu. Valoetuudet ovat käytössä Turun kaupungin risteyksissä. Joukkoliikennekaistoja ei toteuteta vielä runkolinjaston aloittamisen yhteydessä. Data-analysointeja ei ole vielä tekeillä, asiaa pyritään edistämään syksyn aikana.
15 b. Nopeiden vuorojen lisääminen Turku–Naantali-osuudelle ruuhka-aikoihin sekä Naantalin sataman liittäminen osaksi seudullista joukkoliikennettä.		Ruuhka-aikojen nopeita vuoroja ei ole edistetty. E18 Turun kehätien Raision keskustan kehittämishankkeella tulee olemaan vaikutuksia joukkoliikenteen sujuvuuteen. Naantalin satama on liitetty osaksi seudullista joukkoliikennettä (Fölin lipulla pääsee satamaan).

Palveleva joukkoliikennekaupunki

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
15 c. Kupittaa alueen kytkeminen koko kaupunkiseudun joukkoliikenteeseen ja pitkämatkaiseen kaukoliikenteeseen.		Kupittaa on Fölin runkolinjaston merkittävä solmupiste 1.7.2025 alkaen. Turku on tehnyt Kupittaa, matkakeskuksen ja sataman osalta solmukohtien palvelutasotarkastelun (valmistumassa). Kupittaa kärki -hankkeen yhteydessä mahdollistetaan pitkämatkaisen kaukoliikenteen pysäkit Helsinginkadulle. Joukkoliikennekannelle on suunniteltu raitiotiepysäkki. Kannelta toteutetaan yhteys asemalaitureille.
15 d. Föli jatkaa liikennöintikilpailutuksissa menettelyä, jossa puhtaasta kalustosta annetaan lisäpisteitä. Lisäksi edellytetään, että vuonna 2029 kaikki kalusto on hiilineutraalia.		Sähköbussiliikenteen laajentamissuunnitelman mukaisesti puhdasta ja päästötöntä kalustoa suositaan pisteytyksellä.
15 e. Föli kehittää lipputuotevalikoimaa, yritysysteistyötä, digitaalisia palvelujaan ja reaaliaikaista matkustajainformaatiota. Valtio ja kunnat laajentavat Fölin ja ELY:n lippujen yhteensopivuutta (vaihtomahdollisuus) siten, että yhteensopiva kausilippu on käytössä kaikilla reiteillä v. 2027 mennessä.		Fölin strategia hyväksyttiin lokakuussa 2024. Föli kehittää lipputuotevalikoimaa, yritysysteistyötä, digitaalisia palvelujaan ja reaaliaikaista matkustajainformaatiota strategiansa mukaisesti. Fölin ja ELYn liput ovat yhteensopivia kaikilla reiteillä. Seutu+ kausilippu on yhteensopiva Föli-lippujen kanssa.

Palveleva joukkoliikennekaupunki

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
15 f. Föli panostaa kohderyhmäkohtaiseen markkinointiin ja kohdennettuun tiedotukseen esimerkiksi häiriötilanteissa.		Asiaa on kehitetty asiakkuudenhallintajärjestelmän avulla. Häiriötilanneinfossa on vielä puutteita, joita pyritään ratkaisemaan.
16. Liityntäpysäköinnin (pyörä- ja autopysäköinti) sekä liityntäpysäköintiin liittyvien palvelujen (mm. lataus-mahdollisuudet) kehittäminen erityisesti rautatie- ja linja-autoasemilla, satamissa, keskeisimmillä lautta- ja yhteysalus-rannoilla, runkoliikenteen/ELY-liikenteen/ kaukoliikenteen keskeisillä solmupysäkeillä sekä seuturunkolinjojen päissä, taajamakeskustoissa ja muissa solmupisteissä. Valitaan kehityskohteet ja toteutetaan niitä vaiheittain osana kaupunkiseudun lj-työtä.		Seudullisesti merkittävät joukkoliikenteen solmukohdat ja tärkeimmät lähiajan suunnittelu- ja kehittämiskohteet (ml. liityntäpysäköinnin kehittämistarve) tunnistettu MAL-kaupunkiseudun solmukohtavisiossa. Turku on tehnyt Kupittaan, matkakeskuksen ja sataman osalta solmukohtien palvelutasotarkastelun (valmistumassa). Latausmahdollisuuksien osalta eteneminen Turun kaupungin sähkölatauksen yleissuunnitelman mukaan.
17. Asema-alueiden kehittäminen liikenteen solmupisteenä matkaketju- sekä matkustajapalveluiden näkökulmasta. Asemien esteettömyyden ja saavutettavuuden parantamisen huomiointi esim. asemien opastukseen ja talvikunnossapitoon liittyen (+kansallisen esteettömyysvision toteuttaminen). Pitkämatkaisen bussiliikenteen sekä muiden liikkumispalveluiden (liityntäpysäköinti, yhteiskäyttöautot- ja pyörät, taksipalvelut, mikroliekkumisen palvelut) tilatarpeiden huomioiminen asemanseutujen kehittämisessä.		Parhaillaan valmistellaan Matkakeskuksen alueen kehittämiskilpailua, jossa toimenpiteen mukaiset näkökohdat otetaan huomioon. Kupittaan kärjen hankkeessa kokonaisuutta kehitetään siten, että alueelle syntyy mm. liityntäpysäköintiä. Myös esteettömyys sekä hyvä saavutettavuus eri liikennevälineillä on huomioitu. Uuden sataman matkustajaterminaalin yhteyteen toteutettavan rautatieaseman yhteyteen on suunniteltu pysäkit paikallis- ja kaukoliikenteen linja-autoille ja charterbusseille, raitiotie, taksiasema, polkupyörien ja kaupunkipyörien pysäköintipaikat sekä pysäköintilaitos.

Palveleva joukkoliikennekaupunki

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
18. Kuntien, valtion liikennehallinnon sekä muiden MAL-seutujen yhteistyö yhteentoimivien toimintamallien ja ratkaisuiden kehittämiseksi digitaalisen liikennetiedon hallinnoimiseksi ja jakamiseksi. Olennaisten liikennetietojen määrittely sekä suunnitelma tietojen keräämisestä ja jakamisesta kansalliseen yhteyspisteeseen. Valtio mahdollistaa avoimen yhteistyöfoorumin kuntasektorin toimijoille. MAL-seuduilla jo laadittujen selvitysten hyödyntäminen. Kunnat toimittavat katuverkkojen liikennetietoa kansalliseen yhteyspisteeseen.		Digitaalisen liikennetiedon osalta valtion mahdollistamaa yhteistyötä edistetään liikenteen tietosäätelyn uudistamista koskevalla säädöshankkeella (liikenteen data-avaruus II). Lisäksi käynnissä olevalla tieliikenteen automaation säätelyhankkeella mahdollistetaan automaattisten ajojärjestelmien käyttö. Valtio rahoittaa Fintraffic Oy:n tekemää valtakunnallista työtä digitaalisen liikennetiedon kehittämiseksi, jossa on muun muassa luotu valmiuksia tiedon keräämiseen ja koostamiseen valtakunnallisesti. Lisäksi liikenteen dataekosysteemi tarjoaa yhteistyöfoorumin ko. aiheen yhteiskehittämislle. Traficom on myös selvittänyt tulevia tietovelvoitteita ja toimijoiden rooleja (mm. RTTI asetuksen ja ITS-direktiivin osalta). Turun kaupunkiseudun digitaalisten tietovarantojen nykytila ja tulevaisuuden käyttötapaukset -selvityksessä (2023) kartoitettiin seudun toimijoiden liikenteeseen liittyvien tietovarantojen nykytilaa sekä tunnistettiin lain-säädännöstä sekä käyttäjätarpeista nousevia kehittämistarpeita tietovarannoille. Selvityksen on ollut määrä toimia taustana varsinaisen seudullisen kehittämissuunnitelman laadinnalle. Monet työssä tunnistetut kehittämis-tarpeet ovat pikemminkin kansallisella kuin seudullisella tasolla ratkaistavia asioita. Kehittämissuunnitelman laadintaa ei ole toistaiseksi seudulla käynnistetty.

Palveleva joukkoliikennekaupunki

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
19. Liikenteen digitalisaatio ja automaation mahdollistamat uudet liikkumis- ja kuljetustavat otetaan huomioon kaavoituksessa, liikenne-suunnittelussa ja katutilojen suunnittelussa. Valtio selvittää digitalisaation ja automatisaation mahdollistamien uusien liikkumis- ja kuljetus-tapojen huomioimista katutilojen suunnittelussa yhdyskuntarakentamislain valmistelun yhteydessä.		Huomioidaan MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (SUMP) päivityksessä.
20. Turku edistää liikenneturvallisuutta ja liikenteen päästöjen vähentämistä älyliikenteen ratkaisuilla sekä edistää ITS-direktiivin mukaisen autonomisen liikenteen vaatimuksia. Föli edistää älyliikenteen hankkeita ja selvittää runkobussi-järjestelmää tukevan älykkään syöttöliikenteen edellytyksiä.		Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta päätti 4/2025, että käynnistetään selvitys Majakkarannan alueelle perustettavasta mahdollisesta robottibussikokeilusta. Selvityksen tulokset tuodaan tiedoksi lautakunnalle, minkä jälkeen kaupunki voi tulosten perusteella erikseen päättää mahdollisen kokeilun käynnistämisestä.
21. Kunnat toteuttavat seudun automaation tiekartan toimenpiteitä.		Ks. Toimenpide nro 18. Turun kaupunkiseudun digitaalisten tietovarantojen nykytila ja tulevaisuuden käyttötapaukset -selvityksessä (2023) kartoitettiin pohjaa varsinaisen seudullisen kehittämissuunnitelman laadinnalle. Kehittämissuunnitelman/tiekartan laadintaa ei ole vielä käynnistetty.

Kestävä autoliikenne ja sujuvat elinkeinoelämän kuljetukset

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
22. Kunnat kehittävät Turun vetovastuulla liikenteen reaaliaikaisen liikenne- ja liikkumisnäkömään toiminnallisuuksia siten, että liikkumisnäkömään saadaan lisää seudullisia datalähteitä palvelemaan asukkaiden liikkumisvalintoja.		Palvelukartan liikkumisnäkömään on tehty useita päivityksiä julkaisun jälkeen ja käyttäjät ovat löytäneet näkömään hyvin. Seudullisia tietoja tuodaan esille sitä mukaa, kun niihin on saatu tietolähteitä, viimeisimpinä runkolukittavat pyörätelineet ja liityntäpysäköintipaikat. Liikkumisnäkömään kehittäminen on ollut osa Scale up -hanketta.
23. Kunnat tukevat uusiutuviin energialähteisiin siirtymistä pysäköintipolitiikallaan. Lisätään pysäköinnin digitaalisia palveluja, joiden avulla pyritään edistämään kestäviä matkaketjuja ja vähentämään pysäköintipaikan etsimisestä aiheutuvia päästöjä sekä lisäämään liityntä-pysäköintiä.		Pysäköinnin tietovaraston, parkkihubin, kehitys jatkui osana Scale-up -hanketta. Uutena digitaalisena palveluna toteutettiin liityntäpysäköintimahdollisuus parkkihubiin ja sitä pilotoitiin Tall Ships Race 2024 tapahtumassa sekä viiden kaupan pysäköintipaikoilla.
24. Turun laatiman sähkölatauksen yleis-suunnitelman laajentaminen koko MAL-kaupunkiseudun alueelle. Kunnat kehittävät määränpäälatausta hallinnassaan olevilla pysäköintipaikoilla, kuten liikuntapaikkojen ja liityntäpysäköintien yhteydessä. Kunnat kehittävät kadunvarsilatauksen edellytyksiä kysynnän mukaisesti.		Turun laatima Sähkölatauksen yleissuunnitelma hyväksyttiin 3/2025. Vuosien 2026-2030 aikana Turun keskustan alueelle rakennetaan 16 latauskatua. Turun yleissuunnitelmaa on tarkoitus laajentaa kaupunkiseudulle. Teemaa tarkastellaan osana Ijs/SUMP-päivitystä.

Kestävä autoliikenne ja sujuvat elinkeinoelämän kuljetukset

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
25. Kunnat selvittävät edellytykset toteuttaa yhteiskäyttöistä latausinfraa paikallisliikenteen linja-autovarikoiden yhteyteen.		Toimenpidettä ei ole toistaiseksi edistetty.
26. Kunnat huomioivat sähkön ja vedyn yleisesti saatavilla olevien tieliikenteen jakeluasemien rakentamisen tarpeen maankäytön suunnittelussa.		Ei vielä toimenpiteitä. Tavoitteena on, että uusissa asemakaavoissa otetaan huomioon uusiutuvien polttoaineiden jakeluinfran sijoittumismahdollisuudet liikennöinnin kannalta keskeisillä ja hyvin saavutettavilla alueilla.
27. Kunnat kehittävät uusia toimintatapoja vähäpäästöisen kaupunkilogistiikan edistämiseen yhteistyössä alan yritysten kanssa. Kiinnitetään huomiota myös koko toimitusketjun sujuvoittamiseen ja keskusta-alueiden turvallisuuteen esim. edistämällä yöjakelun mahdollisuuksia, varmistamalla jakeluajoneuvoille tarvittavat lastaus- ja purkupaikat sekä selvittämällä jakeluliikenteen sallimista joukko-liikennekaistoilla jakelun sujuvoittamiseksi. Valtio edistää kuntien välistä tiedonvaihtoa jakeluinfran kehittämisestä.		Turussa on hyväksytty kestävän kaupunkilogistiikan suunnitelma (SULP) vuosille 2024-2029. Ensimmäisen toimikausi on käynnissä ja kaupunkilogistiikkaa tullaan kehittämään toimenpideohjelman mukaisesti. Kaupunkilogistiikan kehittämisen resurssit tulee varmistaa. MAL-kaupunkiseudun kestävän kaupunkilogistiikan suunnitelman laadinta osana Ijs/SUMP-päivitystä.

Kestävä autoliikenne ja sujuvat elinkeinoelämän kuljetukset

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
28. Kunnat kehittävät liikenteen hallintaa, mikä käsittää mm. tapahtumien aikaista liikenteen ohjausta ja tiedottamista, tie- ja katutöiden aikaisia liikennejärjestelyjä ja liikkumisen ohjausta sekä älykästä valo-ohjausta. Digitaalisten tietovarantojen tavoitetilan muodostaminen palvelee osaltaan liikenteen hallinnan kehittämistä.		Tapahtumien yhteydessä on tehty tiedottamisen ja ohjauksen pilotteja osana Scale-up -hanketta. Turun kaupunkiseudun digitaalisten tietovarantojen nykytila ja tulevaisuuden käyttötapaukset -selvityksen pohjalta toteutettavaa tavoitetilan muodostamista ei ole käynnistetty.

Elinvoimainen ja houkutteleva kaupunkiseutu

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
29. Noin 14 000 asunnon rakentamisen mahdollistaminen vuosina 2024–2027 suhdannetilanne huomioiden.		Verrattaessa viime vuosina rakentunutta asuinrakentamisen kerrosalaa kaavoitettuun asumisen kerrosalaan MAL-kaupunkiseudun kunnat mahdollistavat noin 3 500 uuden asunnon rakentamisen vuosittain.
30. Viiden vuoden asuntotuotannon tarvetta vastaavan tonttitarjonnan varmistaminen asemakaavoituksessa kävely-, pyöräily-, ja joukkoliikennevyöhykkeillä.		Tonttitarjontaa pyritään varmistamaan ja varantoja myös seurataan kunnissa. Pääpaino on kestävän liikkumisen vyöhykkeillä. Seudulla ei ole resurssia ylläpitää yhteistä asemakaavavarantotietoa paikkatietona.
31. Kunnat huolehtivat maapolitiikassa ja asemakaavoituksessa siitä, että asuntotuotannon käynnistämisen edellytykset turvataan huomioiden rakentamisen kustannuskehitys ja kilpailu. Kunnat raportoivat asuntotuotannon käynnistymistä vauhdittavat toimet osana vuosittaista MAL-seurantaa.		Toistaiseksi ei ole nähty erityistä tarvetta erillisiin toimenpiteisiin.
32. Valtio kohdentaa valtion tukemaa asuntotuotantoa Turun MAL-kaupunkiseudun kuntien keskusta-alueille ja vaikuttavimmille taajamatoimintojen alueille.		Korkotukilainat v. 2024: yhteensä noin 114,4 M€ (76 erityisasuntoa ja 583 normaalia asuntoa – Naantali, Paimio, Raisio, Turku).

Elinvoimainen ja houkutteleva kaupunkiseutu

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
33. Kuntien (Kaarina, Lieto, Naantali, Raisio, Turku) yhteisten valtion tukeman asuntotuotannon enimmäistonttihinnojen päivitys sopimuskaudella 2024–2027 tarpeen mukaan.		Valtion tukeman asuntotuotannon enimmäistonttihinnot on päivitetty vuodelle 2025.
34. Turun kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittisen ohjelman päivittäminen vuosille 2026–2029 sisältäen seudun asuntotuotantomäärät ja jakaumat. Kohtuuhintaisen asumisen osalta huomioidaan myös kuntaomisteisten vuokrataloyhtiöiden oma kohtuuhintainen vuokra-asuntotuotanto. Lisäksi ohjelmassa huomioidaan asumisen laatukysymykset (mm. asuinympäristö, asuntojen koko ja monipuolisuus).		Turun MAL-kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittisen ohjelman päivitystyö on käynnistynyt.
35. Kunnat kiinnittävät huomiota asuinalueiden tasapainoiseen kehitykseen.		Turun kaupungilla on valmistelussa toimenpideohjelma segregaatien vaikutusten vähentämiseksi. Kunnissa kiinnitetään huomiota monipuoliseen asuntotarjontaan uusilla ja täydentyvillä alueilla. Asunto- ja maapoliittisessa ohjelmassa seurataan asuntokoon, hallintamuotojen ym. osuuksia eri alueilla.

Elinvoimainen ja houkutteleva kaupunkiseutu

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
36. Kaupunkiseutusuunnitelmassa tarkennetaan MAL-kaupunkiseudun viherrakenne. Kunnat huolehtivat kaavoissaan viherrakenteen jatkuvuudesta kuntarajojen yli. Tavoitteena on, että lähiluonnon saavutettavuus on hyvällä tasolla. Kunnat pyrkivät kasvattamaan niiden alueiden osuutta, joilta on max. 300 metriä vähintään 1,5 hehtaarin kokoiselle viheralueelle.		Viherrakenne on huomioitu kaupunkiseutusuunnitelman työohjelmassa. Enintään 300 metrin etäisyydellä vähintään 1,5 hehtaarin virkistykseen soveltuvista alueista asuvien asukkaiden määrästä ei ole tilastotietoja viime vuosilta.
37. Kunnat hyödyntävät uusilla kaava-alueilla, erityisesti palvelu-, työpaikka- ja teollisuusalueilla, aurinkoenergiaa, maalämpöä ja muita innovatiivisia energiaratkaisuja rinnan keskitettyjen energiaratkaisujen kanssa.		Turku Energia kasvattaa omassa toiminnassaan uusiutuvien energialähteiden osuutta (v. 2025 95 % kaukolämmön tuotannossa). Uusilla alueilla asemakaavoihin sisältyy uusiutuvien energialähteiden käytön edistäminen.
38. Kuntien tavoitteena on kasvattaa puurunkoisten ja muiden vähähiilisten rakennusten osuutta.		Turun uudessa rakennusjärjestyksessä (2025) on asetettu elinkaaren hiilijalanjäljen raja-arvo asuinkerrostaloille (16,0 kgCO ₂ e/m ² /a) rakentamisen vähähiilisyyden ohjaamisen keinona. Myöhemmin raja-arvo laajenee muille käyttötarkoituseräluokille. Vuonna 2025 valmistui Turun ensimmäinen puusta rakennettu julkinen rakennus (Turun Vesihuolto Oy:n toimisto- ja varikkorakennus AkvaCity).

Turun MAL-kaupunkiseutu osana Etelä-Suomen kestävää asunto- ja työmarkkina-aluetta

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
39. Valtio ja kunnat pyrkivät saamaan tie- ja ratahankkeille täysimääräisesti Euroopan unionin CEF-rahoitusta tai muita taloudellisia tukia ja avustuksia. Investoinneille myönnetyt tuet ja avustukset vähentävät sopimusosapuolten kustannuksia toteutussopimuksissa määriteltyjen jako-osuuksien mukaisesti.		Soveltuvia CEF-hakuja ei ole ollut avoinna vuonna 2024 tai 2025, josta rahoitusta olisi voitu hakea seudun tie- ja raidehankkeille.
40 I. Turku, Raisio ja Kaarina ratkaisevat pidemmän aikavälin osallistumisensa raitiotiehankkeen seudullista jatkoa koskeviin toimenpiteisiin MAL-sopimuksen seuraavan päivityksen yhteydessä.		Mahdolliset jatkoneuvottelut odottavat Turun kaupungin raitiotiepäätöstä. Raitiotien lausuntokierroksella on mahdollista ottaa kantaa mahdollisiin laajenemissuunnitelmiin.
40 II. Turun satamaa kehitetään mahdollistamalla uudet liikennejärjestelyt ja toteuttamalla vanhan ratayhteyden korvaava uusi henkilöraide yhteis-terminaalihankkeen yhteydessä. Hankkeen rata-suunnitelma laaditaan ja hanke toteutetaan valtion ja Turun yhteishankkeena siten, että valtion osuus on max. 11 M€ ja Turun kaupungin osuus max. 7 M€. Hankkeesta laaditaan erilliset suunnittelu- ja toteutussopimukset osapuolten kesken.		Turun satamaradan siirtoa koskeva suunnittelusopimus on laadittu ja ratasuunnitelman laatiminen on käynnistymässä.

Turun MAL-kaupunkiseutu osana Etelä-Suomen kestäväää asunto- ja työmarkkina-aluetta

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
41 I. E18 Turun kehätien kehittäminen Raision keskustassa. Mikäli kustannukset hankkeessa alittuvat, vähennetään Raision kaupungin osuutta aiemmin tiesuunnitelmavaiheessa sovittuun 16,5 M€:on asti ja siitä alaspäin tämän sopimuksen kustannusjakoa vastaavasti. Hankkeesta laaditaan erillinen toteutussopimus osapuolten kesken. Valtio ja Raisio hakevat tiehankkeelle täysimääräisesti Euroopan unionin CEF-rahoitusta, mikäli tähän tarkoitukseen sopiva hakuohjelma avautuu vielä CEF-tukikaudella 2024-2027, tai mahdollisia muita saatavilla olevia taloudellisia tukia ja avustuksia.		Yhteishankkeen toteuttamissopimukset ovat valmisteilla sekä Fintrafficin että Raision kaupungin kanssa ja urakan hankinnan kilpailutus käynnistetty. Tavoitteena on, että tie/tietunneli otetaan liikennekäyttöön syksyllä 2029. Johtosiirtotyöt ovat käynnissä. Soveltuvia CEF-hakuja ei ole ollut avoinna vuonna 2024 tai 2025, josta rahoitusta olisi voitu hakea E 18 Turun kehätien kehittämiseen.
41 II. Mt 180 kehittäminen välillä Kurkela–Kuusisto. Mikäli kustannukset hankkeessa alittuvat, vähennetään Kaarinan kaupungin osuutta aiemmin tiesuunnitelmavaiheessa sovittuun 6,2 milj. euroon asti ja siitä alaspäin tämän sopimuksen kustannusjakoa vastaavasti. Hankkeesta laaditaan erillinen toteutussopimus osapuolten kesken.		Mt 180 Kurkela–Kuusisto tiesuunnitelma on Traficomissa hyväksyttävänä. Väylävirasto valmistelee urakan kilpailutusta, joka käynnistyy syksyllä 2025 ja toteutus olisi tällöin 2026–2027.

Turun MAL-kaupunkiseutu osana Etelä-Suomen kestävää asunto- ja työmarkkina-aluetta

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
42. Turun kaupunki jatkaa yhteistyössä valtion kanssa seudullisen matkakeskuksen suunnittelua ja kehittämistä. Selvitetään junaliikenteen tarvitsemien asemapalveluiden valtakunnallinen järjestämismalli.		Turun matkakeskus -hankkeessa valmistellaan markkinalähtöisen hankekehityskumppanin valintamenettelyä asemakaavan laadintaan tähtäävään yhteistyöhön valtion (Väylävirasto) ja Turun kaupungin kanssa. Valtio selvittää Liikenne 12 -suunnitelman yhteydessä asemapalveluiden järjestämiseen soveltuvia malleja.
43. Kunnat selvittävät VAK-ratapihan tulevan sijaintipaikan MAL-sopimuskauden 2024-2027 aikana. VAK-ratapihan mahdollinen siirto edellyttää turvallisuus- ja riskienhallintaselvitystä.		Ei toimenpiteitä toistaiseksi.
44. Raskaan liikenteen taukopaikkojen ja jakeluinfran toteuttamista seurataan ja edistetään mahdollisuuksien mukaan kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyössä.		E18/Vt 1 Makarlan levähdysalueen ja rekkaparkin rakentaminen vuoden 2025 loppuun mennessä.

Turun MAL-kaupunkiseutu osana Etelä-Suomen kestävää asunto- ja työmarkkina-aluetta

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
45. Kunnat varautuvat maankäytön suunnittelussa varaamaan alueet raskaan liikenteen tarvitsemille tauko- ja pysäköintialueille sekä raskaan ajoneuvokaluston latauskentille sekä sähköön, kaasun ja vedyn jakeluasemien rakentamistarpeelle. Kunnat mahdollistavat maankäytössä, että v. 2025 mennessä seudulla on vähintään 1 alue raskaan kaluston sähköön latausasemalle ja valmistautuvat siihen, että v. 2030 mennessä on rakennettu 1 alue vedyn tankkausaseman tarpeisiin. Lisäksi kunnat varmistavat, että seudulta löytyy vähintään 2 aluetta nesteytetyn metaanin jakelun tarpeisiin. Sähköön jakeluverkon kapasiteetin osalta raskaalle liikenteelle osoitettavilla alueilla huomioidaan, että AFIR-asetuksen mukaisesti v. 2025 loppuun mennessä latauspisteiden yhteenlaskettu antoteho tulee olla vähintään 900 kW ja v. 2030 loppuun mennessä 1 800 kW. Latauskapasiteetin riittävyys selvitetään palveluverkon suunnittelussa. Kunnat kannustavat yrityksiä hakemaan EU:n CEF-tukea raskaan liikenteen julkisen latausinfraan rakentamiseen.		E18/Vt 1 Makarlan levähdysalueen ja rekkaparkin rakentaminen käynnissä Piikkiössä. Makarlassa tilavaraus sähköön latausasemalle, mikäli toimijat kiinnostuvat. Naantalin Luolalassa on suunnitteilla ja tekeillä merkittävä raskaan liikenteen logistiikkakeskuksen kehittäminen. Vuonna 2024 alueelle avautui raskaan liikenteen sähköinen latausasema. Kaupunki on ollut mukana luomassa hankkeelle edellytyksiä mm. luovuttamalla alueita ja laatimalla kaavamuuotosta.

Turun MAL-kaupunkiseutu osana Etelä-Suomen kestävää asunto- ja työmarkkina-aluetta

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
46. Turun kaupunki edistää yhteistyössä valtion kanssa Itäharjun ja Kupittaan yhdistävän Kupittaan kärjen joukkoliikenneyhteyden toteuttamista. Valtion osuus koko hankkeesta on enintään 10 M€. Väylävirasto toteuttaa yhteyden Kupittaan asemalaiturilta joukkoliikennekannelle (kustannusarvio 1,6 M€) ja osallistuu liityntäpysäköinnin rahoitukseen voimassa olevien valtion kustannusjakoperiaatteiden mukaisesti (arvio valtionosuudesta 1,65 M€). Traficom sitoutuu Turku-Helsinki radan ylittävän joukkoliikennekannen rakentamiskustannuksiin max. 30 %:n osuudella (arvio rahoitusosuudesta 6,75 M€). Ensisijaisesti rahoitus kohdistetaan asemalaituriyhteyksiin ja liityntäpysäköintiin, loput 10 M€:n enimmäismäärästä joukkoliikennekannen avustuksiin. Hankkeen kautta alueesta kehitetään merkittävä liikenteen solmukohta, jossa yhdistyvät niin Länsiradan kuin myös raitiotien ja runkobussilinjaston joukkoliikennevirrat.		Kupittaan kärjen asemakaava ja infran hankesuunnitelma ovat valmisteilla. Tarkoitus on hyväksyä asemakaava ja infran hankesuunnitelma 8/2025. Toteutuksen on tarkoitus käynnistyä vuoden 2026 alussa.

Turun MAL-kaupunkiseutu osana Etelä-Suomen kestävää asunto- ja työmarkkina-aluetta

Toimenpide	Tila	Tilannekuvaus
47. Valtio ja kunnat toteuttavat Saariston Pienen Rengastien sekä Saariston Rengastien kehittämisselvityksissä mainittuja sekä muilla matkailureiteillä tunnistettuja pyöräily-olosuhteiden parantamista koskevia toimenpiteitä sopimuskauden aikana.		Mt 180 jalankulun ja pyöräliikenteen väylä Prostvikin lauttaranta–Prostvikintie rakentaminen käynnissä.
48. Valtio ja kunnat kehittävät matkailupalveluiden saavutettavuutta erityisesti kestävillä kulkutavoilla. Parannetaan myös digitaalisten matkaketju-palveluiden löydettävyyttä ja saavutettavuutta, esimerkkinä yhteysalusten aikataulut.		Ei toistaiseksi toimenpiteitä.
49. Kunnat edistävät lentoliikenteen toimintaedellytyksiä parantamalla lentoaseman joukkoliikenteen matkaketjuja ja tavaraliikenteen saavutettavuutta sekä saattamalla Turun kaupungin ja Ruskon kunnan alueille sijoittuva lentoaseman lähialueen osayleiskaava valmiiksi.		Lentoaseman saavutettavuus joukkoliikenteellä paranee runkolinjauudistuksen yhteydessä 7/2025. Tavaraliikenteen saavutettavuuden osalta ei ole tunnistettu erityisiä tarpeita tai ongelmakohtia. Ruskon kunnan eteläosan (lentoaseman lähialueen) osayleiskaavan ehdotus on valmistumassa v. 2025. Turun osalta osayleiskaavan kaavatyötä jatketaan luontoselvitysten valmistuttua syksyllä 2025. Kaavan hyväksymiskäsittely vuoden 2027 aikana.

Lisätietoja:
MAL-kaupunkiseudun
tavoitteiden seuranta
Lounaistiedon
verkkosivuilla: [Turun
seudun MAL-seuranta](https://www.turunseudunmal-seuranta.fi) |
[Lounaistieto.fi](https://www.lounaistieto.fi)

